

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA ANGLICKÉHO JAZYKA

**DIPLOMOVÁ PRÁCE**

Rebecca Daphne Du Maurierové a Mrs. De Winter Susan Hillové: Od  
gotického hororu k problému identity

*Daphne Du Maurier's Rebecca and Susan Hill's Mrs. De Winter: From the  
Gothic Horror to the Problem of Identity*

Renata Fenclová

AJ-NJ/ZŠ

Vedoucí práce: PhDr. Kamila Vránková, Ph.D.

Rok odevzdání práce: 2009

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Rebecca Daphne Du Maurierové a Mrs. De Winter Susan Hillové: Od gotického hororu k problému identity“ vypracovala samostatně s použitím pramenů uvedených v seznamu uvedené literatury.

Souhlasím, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

Datum:

Podpis studenta:

Děkuji PhDr. Kamile Vránkové, Ph.D za pomoc, trpělivost a cenné rady při vypracování této diplomové práce.

## **Anotace**

Náplní mé diplomové práce je interpretace románu *Rebecca* Daphne Du Maurierové v kontextu gotické literární tradice (motivy tajemství, zločinu, pronásledování). Dále se zabývá literárními variacemi na příběh *Rebecy* v díle *Mrs. de Winter* Susan Hillové a sleduje prolínání gotického hororu s psychologickou charakteristikou postav a jejich vzájemných vztahů. V tomto směru je důležitá zvláště úloha hlavního hrdiny a otázka, do jaké míry tato postava odráží vliv tzv. gotického „zlosyna“, či zda jde spíše o tzv. „zkrocený“ romantismus.

## **Abstract**

My diploma thesis concentrates on the interpretation of the novel *Rebecca* by Daphne Du Maurier in the context of the Gothic literary tradition (the motifs of secret, crime and persecution). It also concentrates on the literary variations on *Rebecca* in the novel *Mrs de Winter* by Susan Hill and it tries to follow the links between the Gothic novel and the psychological portraits of the characters and their mutual relationships. It also considers the role of the main character and the question to what degree this character reflects the influence of the so called Gothic “villain“. With this respect it also points out the influence of the so called “tamed” romanticism.

## Obsah

1. Úvod .....	5
2. Gotický román .....	7
3. Inspirace autorek .....	11
3. 1. Daphne Du Maurierová .....	11
3. 2. Susan Hillová .....	12
4. Shrnutí obsahu děl .....	13
4. 1. Rebecca .....	13
4. 2. Mrs. De Winter .....	15
5. Charakteristika postav .....	16
5. 1. Bezejmenná hrdinka, Příběh Daphne Du Maurierové .....	16
5. 2. Příběh Susan Hillové .....	22
5. 3. Postava Rebeky v díle Daphne Du Maurierové .....	29
5. 4. Postava Rebeky v díle Susan Hillové .....	35
5. 5. Postava Maxima v díle Daphne Du Maurierové .....	39
5. 6. Postava Maxima v díle Susan Hillové .....	41
6. Úloha prostředí .....	44
6. 1. Manderley jako strašidelný gotický hrad .....	44
6. 2. Venkovské sídlo Cobbett's Brake .....	48
6. 3. Zátoka u Manderley .....	51
6. 4. Význam cest v románu Rebecca .....	53
6. 5. Význam cest v románu Mrs. De Winter .....	55
7. Význam gotických motivů .....	58
8. Závěr .....	62
9. Summary .....	64
10. Bibliografie .....	66

## 1. Úvod

Tématem této diplomové práce je interpretace a srovnání dvou románů – *Rebecca* od Daphne Du Maurierové (z r.1938) a *Mrs de Winter* (z r.1993) od Susan Hillové (Oba romány byly vydány také v českých překladech pod tituly *Mrtvá a živá* a *Paní de Winterová*). Je třeba říci, že Susan Hillová rozvíjí příběh Rebeky, Maxima a jeho druhé ženy deset let po zničení Manderley.

Protože se obě autorky nechaly inspirovat gotickou tradicí, je úvodní kapitola věnována stručné charakteristice a vývoji gotického románu. Uvedeny jsou i příklady nejvýznamnějších gotických příběhů. Tato kapitola dále zdůrazňuje úlohu prostředí, které je svou atmosférou pro gotický román velmi důležité.

Další kapitola je věnována otázce inspirace autorek. Za zmínku stojí fakt, že Daphne Du Maurierová se vrací k oživení gotické tradice až několik století po vzniku tohoto žánru. Věnuje se především tématu zločinu a pronásledování s využitím strašidelných prvků v podobě tajemné postavy Rebeky. Susan Hillová o několik desítek let později rozvíjí příběh ve výše zmíněném pokračování románu s omezením některých gotických prvků.

Důležitým tématem této práce je charakteristika a srovnání vývoje tří klíčových postav v obou románech – Rebeky, hlavní hrdinky a Maxima. Tato kapitola se zabývá především pocity strachu, nejistoty a pronásledování a vlivem těchto pocitů na vztah mezi hlavní hrdinkou a Maximem. Du Maurierová rozvíjí svůj román v gotickém a strašidelném duchu plném očekávání a překvapení, zatímco Hillová transformuje hlavní hrdiny do realističtější podoby.

Samostatná kapitola je věnována úloze prostředí v obou románech. Je zajímavé sledovat, jak Susan Hillová umírňuje gotickou atmosféru zasazením části děje do romantické krajiny anglického venkova. I s určitým potlačením gotickým prvků ale dokáže evokovat hrůzostrašné situace, které jsou o to dramatičtější.

Tématem poslední kapitoly je pak význam gotických motivů, které jsou důležitou součástí obou příběhů a Hillová zde opět dokazuje, že i prostřednictvím transformace gotických prvků do moderní podoby lze vytvořit sugestivní prostředí či situace.

Srovnávací analýza obou románů je velmi zajímavá především pro možnost sledovat psychologický vývoj postav. Jedná se zejména o hlavní hrdinku, která se z romantické dívky zaslepené láskou stává v románu Susan Hillové dospělou a racionální ženou schopnou vnímat hrůzný zločin svého manžela.

## 2. Gotický román

Gotický román, označovaný také jako hrůzostrašný nebo černý román, se vyznačuje „*senzačními a exotickými příběhy, unikajícími do rytířského středověku..., divokých krajů a tajuplných hradů nebo zřícenin..., do atmosféry nadpřirozených příšer a děsů.* (Z.Stříbrný, *Dějiny anglické literatury 1*, 198, str. 347)

Za autora prvního gotického románu bývá považován Horace Walpole a jeho dílo *Otrantský Zámek (The Castle of Otranto)* vydaný roku 1764. Jedná se o příběh plný nadpřirozených jevů zasazený do dob dávné Itálie, kde se v gotickém zámku naplňuje dávná věštba, předpovídající, že až se naplní čas, otrantské panství přejde z rukou nynějšího nezákonného vlastníka do rukou právoplatného dědice. Již samotný zámek je místem děsu a hrůzy. Mladý kníže je zabit obrovitou helmou, v románu se objevuje postava obrovského otrantského knížete, na chodbách se zjevují duchové a krvácející sochy. Samotné autorovo líčení tajemných míst, nadpřirozených úkazů a divokých pronásledování je velmi působivé.

Na Walpoleův odkaz po více než deseti letech navázala Clara Reevoová svým dílem *Starý anglický baron (The Old English Baron)*. Reevoová rozvinula úlohu hrůzostrašného prostředí, soustředila se však spíše na umírnění nadpřirozených prvků a jak uvádí J.Hornát v předmluvě k prvnímu vydání *Otrantského Zámku*, „*upřednostnila rozvoj reálnějších a rozumově prokazatelných okolností*“.

Z množství autorů pokračujících v gotické tradici lze zmínit například Ann Radcliffovou a její román *Záhady Udolfa (The Mysteries of Udolpho)*, Williama Beckforda a orientální povídku *Vathek (The History of Caliph Vathek)*, dále Matthewa Gregory Lewise a román *Mnich (The Monk)* a v neposlední řadě Charlese Roberta Maturina a román *Poutník Melmoth (Melmoth The Wanderer)*.



Zmodernizovaným gotickým románům, často označovaným jako „Gothics“ či „Mystery“, se daří i v současnosti.

Gotický román se skládá z mnoha prvků, které se navzájem umocňují a společně vytvářejí hrůzostrašnou atmosféru, která je pro gotický román nezaměnitelná. Ráda bych uvedla alespoň některé z nich.

Hrad, zámek a velké rodinné sídlo samo o sobě může být dějištěm nadpřirozených jevů. Často bývá plné temných zákoutí a tajných chodeb, které za nepříznivého počasí ožívají. Zasazení děje do gotického hradu bylo populární zejména v počátcích gotického románu. „*The major locus of Gothic plots, the castle, was gloomily predominant in early Gothic fiction*“.  
(Botting, F. *The Gothic*, 1996, p. 2)

V románech *Rebecca* a *Mrs. De Winter* je to sídlo Manderley, které je plné tajemství spojených s minulostí.

Dále lze zmínit prostředí hřbitova, kostela nebo rozpadající se stavby, které jsou často dějištěm podivuhodných událostí často spojených s pocity strachu a rozkladu.

„*Decaying, bleak and full of hidden passageways, the castle was linked to other medieval edifices – abbeys, churches, and graveyards especially – that, in their generally ruinous states...*” (Botting, F. *The Gothic*, 1996, p.2, 3)

Atmosféra, která celý příběh obklopuje, je také velmi příznačná pro gotický román a jsou s ní spojeny i pocity nejistoty a strachu z neznáma.

Nadpřirozené jevy a bytosti dramatizují příběh, vyvolávají u hrdiny pocity strachu, smutku, překvapení a především hrůzy. Tyto pocity jsou často umocněny skutečností, že hrdina je osamocen, či v moci tyрана.

Téma zločinu může být pro mnoho gotických románů výrazným tématem, jako například v románu *Mnich* od Matthewa Gregory Lewise. Postava španělského kapucína Ambrosia „propadá pokušení d'ábelské Matildy a mění se v pokrytce a zločince“ (Z.Stříbrný, *Dějiny anglické literatury 1*, 1987, str. 348).

Zlosyn může být mučen faktem, že jen on zná pravdu a že ho jistě dostihne spravedlivý trest. Například v románech *Rebecca* a *Mrs. de Winter*, kterými se budu zabývat, je téma zločinu velice důležité a provází hrdiny celým příběhem.

Téma zločinu je spjata s tématem pronásledování a s postavou oběti. Pronásledovaným ale může být i sám pachatel zločinu nebo naopak jeho oběť. Oběť se často vrací i ze záhrobí, aby svého vraha, nebo člověka, který zločin spáchal, potrestala. Téma pronásledování a oběti použila ve svých dílech i Clara Reevoová. Její zločinci se často museli vypořádat s černým svědomím.

S tématem zločinu a pronásledování úzce souvisí i téma tajemství. Zločin musí být často utajen a to může být pro hrdinu velmi náročné. Sužují ho výčitky svědomí a neustálá sebekontrola, aby vše zůstalo utajeno, může hrdinu dohnat až k psychickým problémům, uzavřeností před okolím, zpretrhání vazeb s blízkými osobami.

Autorkou, která rozvíjí téma tajemství, je například Charlotte Brontëová ve svém románu *Jana Eyrová*. Zde se setkáváme s tajemstvím v podobě znepokojivého gotického tématu vězněné manželky, která zároveň sehrává roli negativního hrdiny. Mohlo by se zdát, že vězněná manželka bude tou, která trpí činy svého vězňatele, ale je to právě naopak.

Berta, Rochesterova šílená manželka, znemožňuje Rochesterův vztah s Janou. Proto se Rochester snaží její existenci utajit a Janu i sebe tak vlastně staví do role oběti.

### **3. Inspirace autorek**

#### **3. 1. Daphne Du Maurierová**

Daphne Du Maurierová mě jako autorka zaujala svou snahou oživit atmosféru gotického románu. Sama žila na anglickém venkově v sídle Kilmarth, nicméně inspirací pro románové sídlo Manderley byly dva skutečné domy: „*Milton u Peterboroughu a Menabilly, v němž Daphne žila v letech 1943 – 1969.*“ (Shallcross, M., *Soukromý svět Daphne Du Maurier, 1994*, str. 44)

Velkou inspirací pro Daphne Du Maurier bylo také dílo *Jane Eyre* od Charlotte Brontëové a stejně tak samotná osobnost této autorky a obraz její rodiny. Du Maurierová vyhledává podobná, strašidelně působící prostředí jako Brontëová ve svém již výše zmíněném románu.

V díle *Jane Eyre*, které rozvíjí téma vězněné manželky a kde lze taktéž pozorovat konflikt v rodině, je hlavním negativním elementem paradoxně právě vězněná žena.

Daphne Du Maurier však ve svém díle tyto vztahy převrací. V jejím románu taktéž vystupují dvě ženy a jeden muž. Žena oběť – bezejmenná hrdinka a žena v negativní roli – Rebeka. Roli vězněné manželky částečně přebírá hlavní hrdinka, pro kterou manželství s Maximem a pobyt na Manderley představuje citové vězení. Je zde obklopena nepřátelským světem stejně jako Jana Eyrová. Rebeka se může jevit jako oběť, ale ve skutečnosti obětí není, je hlavní příčinou zločinu. Stejně tak jako v díle *Jane Eyre*, kde se o postavě Berty dozvídáme až téměř na konci díla, se i zde o Rebečiných temných až démonických vlastnostech dozvídáme až ke konci příběhu.

### 3. 2. Susan Hillová

Susan Hillová se po několika desetiletích vrací k oživení Rebeky a gotické tradice v pokračování románu nazvaném *Mrs de Winter*. Rozvíjí téma citového vězení a pokračuje v zobrazení hlavní hrdinky jako oběti. Přesto, že se Hillová vyhýbá rozdělení postav na kladné a záporné, o Maximově vině nelze diskutovat, jelikož se k vraždě Rebeky sám přiznává. Z románu Daphne Du Maurier však vyplývá, že vražda byla neúmyslná a šlo o zoufalý čin. V díle Susan Hillové se z Maxima v očích jeho ženy stává zločinec, který zabil člověka. Hillová se tak okruhem vrací ke gotické tradici manželky jako oběti.

V románu však dochází ke značnému posunu v pojetí gotičnosti a strašidelnosti. Gotické prvky jsou narušeny zdánlivě klidným životem na venkově, přátelstvím, které hlavní hrdinka naváže a v neposlední řadě také představami o rodinném životě. „...*Hrdinku už nepronásleduje ani tak přízrak mrtvé jako možná pomsta živých...*“ (M. Franková, *Britské spisovatelky na konci tisíciletí*, 1999, str.102)

## **4. Shrnutí obsahu děl**

### **4.1. REBECCA**

Příběh vypráví bezejmenná hlavní hrdinka, mladá, nezkušená a nenápadná dívka, která doprovází na cestách paní Van Hopperovou. Při návštěvě Monte Carla se seznámí s charismatickým Maxmiliánem de Wintrem, který na Riviéře tráví dovolenou a zotavuje se ze smrti své manželky Rebeky. Mladá dívka je mužem okouzlena, tráví s ním svůj volný čas, až její city přerostou v lásku. Také proto přijímá nabídku k sňatku, opouští paní Van Hopperovou a odjíždí se svým manželem do sídla Manderley v Cornwallu. Mladá paní de Winterová se zde ale necítí dobře. Musí čelit neustálým pohledům a intrikám paní Danversové, bývalé Rebečiny komorné, která ale na Manderley stále setrvává a udržuje Rebečinu památku stále při životě.

V blízkosti Manderley se nachází domek na pobřeží, ve kterém Rebeka trávila čas se svými přáteli a také svou velikou zálibou – plachtěním. Právě v tomto domě zjišťuje hlavní hrdinka příčinu Rebečiny smrti a Maximovy pravé city k ní.

Mezitím se vztahy mezi mladou paní de Wintrovou a paní Danversovou přiosťují. Nic netušící novomanželka nadšeně uposlechne rady paní Danversové nechat si na maškarní ples v Manderley ušít kostým podle jednoho z obrazů visících na galerii. To však ještě netuší, jaké tato rada bude mít následky. Když se na plese objeví v navlas stejném kostýmu jako před rokem Rebeka, všichni přítomní jsou zděšeni. Během plesu také u břehů Manderley ztroskotá výletní parník a při vyprošťovacích pracích je objeveno ještě jedno plavidlo – Rebečina jachta a v její kajutě Rebečino tělo.

Vyšetřování Rebečiny smrti je obnoveno a v tuto chvíli se na scéně objevuje Jack Favell, Rebečin bratranec a spojenec paní Danversové. Případ je vyhodnocen jako sebevražda, s čímž se však Favell, se kterým měla Rebeka milostný poměr, nechce smířit a snaží se Maxima vydírat a také proto je vyšetřování obnoveno. Vyjde najevo, že Rebeka pod cizím jménem navštívila lékaře v Londýně, který u ní diagnostikoval rakovinu ženských orgánů. Rebece by zbývalo pouze pár měsíců života. Nyní je případ opravdu uzavřen.

Když se mladý pár vrací z Londýna domů, vidí nad Manderley nezvyklou záři. Zřejmě to byl Jack Favell, kdo paní Danversovou informoval o Rebečině nemoci a ta, jak se zdá, založí na Manderley požár...

## 4. 2. *MRS. DE WINTER*

*Mrs. de Winter* je volné pokračování *Rebeky* v podání autorky Susan Hillové, rozdělené do třech hlavních částí. V úvodu knihy se čtenář dozvídá, že manželé po nešťastné události, kdy Manderley shořelo, cestovali po Evropě. Nyní nás děj knihy spolu s oběma hlavními hrdiny přivádí zpět do Anglie na pohřeb Maximovy sestry Beatrice. Poznáváme rozdílné pocity manželů a také to, jakou změnou jejich vztah prošel. Hlavní hrdinka zoufale touží po návratu do Anglie a také by ráda založila rodinu, zatímco Maxim by nejraději okamžitě odjel.

Oba se ale nakonec rozhodnou po Anglii cestovat a navštívit dávného přítele Franka Crawleyho a jeho rodinu. Tato návštěva ještě více umocní hrdinčinu touhu po životě v Anglii. Maxim ale rozhodne jinak. Oba se vrátí do Itálie a nějaký čas opět cestují a snaží se zapomenout na Manderley.

Po nějakém čase, kdy oba hrdinové společně cestují, ale zjišťují, že stále hledají jakousi náhražku za Manderley a tak se po manželčině naléhání dvojice rozhodne zkusit najít klid a spokojenost v Anglii. Neustále je však pronásleduje stín paní Danversové, která de Winterovy dokonce navštíví v jejich novém sídle Cobbett's Brake. Cobbett's Brake konečně představoval pro de Winterovy vysněný domov bez problémů a stínů minulosti, který se teď ale opět začíná bortit. Mladá žena se postupně vzdává myšlenky na založení rodiny, Maxim je opět vydírán Jackem Favellem, který tvrdí, že má důkazy o Rebečině vraždě.

Závěr knihy je poněkud překvapivý, příběh ukončí Maximova autonehoda, při níž on sám zahyne. Chystal se zřejmě navštívit ruiny Manderley, což se mu za bouřlivé noci stane osudným. Hlavní hrdinka tak zůstává sama, ale nezdá se, že by ji to jakýmkoli způsobem zarmucovalo. Maximův popel rozpráší v zátoce u Manderley a sleduje, jak ho vítr unáší směrem k jejich dřívějšímu domovu...



## 5. Charakteristika postav

### Bezejmenná hrdinka

#### 5. 1. Příběh Daphne Du Maurierové – Romantická zamilovaná dívka

V úvodu románu *Rebecca* se setkáváme s bezejmennou hlavní hrdinkou, která je, stejně jako Jana Eyrová Charlotty Brontëové, sirotek. Na rozdíl od Jany jí však chybí sebevědomí. K této skutečnosti přispívá i fakt, že hrdinka pracuje jako společnice paní Van Hopperové, která ji staví do podřízeného postavení a svým nevybíravým chováním jí připraví nejméně jednu nepříjemnou situaci.

*„Mr. de Winter is having a cup of coffee with us, go and ask the waiter for another cup”, she said, her tone just casual enough to warn him of my footing. It meant I was a youthful thing and unimportant, and there was no need to include me in the conversation.* (Du Maurier, D., 1962, p. 16)

Mladá žena si urážky a nadřazené chování paní Van Hopperové uvědomuje, ale nijak proti jejím příkazům nahlas neprotestuje, vnitřní boj se odehrává pouze v její mysli. Není schopna vyjádřit svůj vlastní názor, nemá nikoho, kdo by se jí zastal a dostává se tak do role oběti. Jen těžko překonává svůj stud. *„...and once again I suffered that intolerable discomfort that floods one after one after lack of tact.”* (Du Maurier, D., 1962 p. 27)

Jako klasická romantická hrdinka je velmi citlivá, zranitelná, žije spíše ve svých představách a fantaziích. Když se pro ni prostředí domu stane tísnivým, utíká do přírody, kde ji nikdo nepronásleduje a nekontroluje. Venku se cítí velmi dobře a v bezpečí, vnímá pouze krásy přírody.

*Then the birds began. First a blackbird, his note clear and cool above the running stream, and after a moment he had answer from his fellow hidden in the woods behind us, and soon the still air about us was made turbulent*

*with songs, pursuing us, as we wandered down into the valley and the fragrance of the white petals followed us too. It was disturbing, like an enchanted place. I had not thought it could be as beautiful as this. (Du Maurier, D., 1962 p.109)*

Součástí fantazie je i láska k Maximovi. Po rychlém zasnoubení, které ale nebylo vůbec podle jejích představ, začíná být hrdinka nejistá, uvědomuje si, že tak by to být nemělo. Na druhou stranu ale Maxima omlouvá a přičítá zanedbanou žádost o ruku faktu, že nebyl čas vše řádně promyslet a připravit.

*It would have been better, after all, more natural surely to have gone in the sitting room hand in hand, laughing, smiling at one another and for him to say "We're going to be married, we're very much in love." In love. He had not said anything yet about being in love. No time perhaps. It was all so hurried at the breakfast table. (Du Maurier, D., 1962, p.58)*

Maxim pro ni představuje ideálního muže. Hrdinka sní o rodině a přátelích, o zázemí, o věcech, které nikdy neměla, ale ví, že jsou k naplnění spokojeného života důležité. Málo si váží vlastního života a nezáleží jí na vlastních snech. Důležitější je pro ni Maxim, přenáší své ideály na jeho osobnost a neustále si představuje, že pro svého manžela není dost dobrá.

*I was too young for Maxim, too inexperienced, and, more important still, I was not of his world. The fact that I loved him in a sick, hurt, desperate way, like a child or a dog, did not matter. It was not the sort of love he needed. (Du Maurier, D., 1962, p. 231)*

Lásku k Maximovi prožívá velmi silně, ale zároveň nic nečeká, nevěří si a nic nechce. Po vzoru bezmocných hrdinek gotického románu sama sebe staví do podřízeného postavení a snaží se

Maxima přesvědčit o tom, že pro něj není ta pravá, i když vlastně touží po jeho projevech lásky.

*"You say all this because you are disappointed in me", I said. "I'm gauche and awkward, I dress badly, I'm shy with people. I warned you in Monte*

*Carlo how it would be. You think I'm not right for Manderley.*" (Du Maurier, D., 1962, p. 147)

Hrdinka je zamilovaná, ale nevěří, že její láska je opětována . Manželství by ji mělo vytrhnout z fantazie, vrátit do reality a nahradit tak rodinu, kterou jako velmi mladá ztratila. To se však nestane, protože svazek není vyvážený. Nejistota hrdinky se prohlubuje, neustále převládá podřízené postavení a domněnky, že ji Maxim nemiluje.

*Maxim was never in love with me, he had never loved me. Our honeymoon in Italy had meant nothing at all to him, nor our living here together. What I had thought was love for me, for myself as a person was not love. It was just that he was a man, and I was his wife and was young, and he was lonely.* (Du Maurier, D., 1962, p.230)

Život na Manderley mladé ženě neusnadňuje ani služebnictvo, především paní Danversová. Jako by nestačilo, že si hrdinka sama nevěří, přítomnost a činy služebné jsou pro ni noční můrou od prvního dne, kdy na Manderley vstoupila. Ihned poznala, že paní Danversová odhalila její slabé stránky.

*...I saw a little scorn upon her lips and I guessed at once she considered me ill-bred. Something in the expression of her face, gave me a feeling of unrest...* (Du Maurier, D., 1962, p.69)

Hlavním problémem je pro mladou paní existence první manželky. Není totiž první ženou v životě Maxima. Tento fakt jí neustále připomíná služebná, která svou paní zbožňovala a nedokáže se smířit s její smrtí a příchodem nové manželky. Proto Rebečinu nástupkyni, která je velmi zranitelná, vědomě psychicky mučí a staví ji do nepříjemných situací.

*...There was a strange buzzing at the end of the line, and then a voice came, low and rather harsh, whether that of a woman or man I could not tell, and "Mrs de Winter?" it said, "Mrs de Winter?" "I am afraid you*

*have made a mistake” I said, “Mrs de Winter has been dead for over a year.” (Du Maurier, D., 1962, p.86)*

Hrdinka se jako nová paní de Winterová necítí a ani Manderley pro ni není novým domovem. Cítí se v domě spíše jako návštěvník a chování služebných i různé předměty denní potřeby jí připomínají předchozí majitelku.

*I put it back in the box again and shut the drawer, feeling guilty suddenly, and deceitful as though I were staying in somebody else’s house and my hostess had said to me, “Yes, of course, write the letters at my desk” and I had unforgivably, in a stealthy manner, peeped at her correspondence. (Du Maurier, D., 1962, p.86)*

Neuvědomuje si, že svou nejistotou oživuje Rebeku. Jistotu jí však nikdo nedodal, nedostalo se jí ani vřelého přijetí. Většinu část tráví žena o samotě, často v přírodě, vyhýbá se zdvořilostním návštěvám, jen aby se vyhnula srovnání s Rebekou.

Čím více se ale společnosti lidí vyhýbá, tím častěji zůstává na Manderley, kde jí vše připomíná Rebeku. Paní Danversová tak má spoustu příležitostí, aby svou novou paní potrápila. Ví, že si mladá žena není jista sama sebou, a proto s radostí sleduje její někdy až zmatené činy. Mladá žena nemá možnost sama se realizovat, protože na Manderley fungují zvyky a tradice, které zavedla Rebeka a nikdo je nechce měnit.

Krátce po příchodu na Manderley je ráda, že vše funguje tak, jak má, a ráda by se řídila starými zvyky.

*„...let me see, Mrs Danvers , I hardly know, I think we had better have what you usually have, whatever you think Mrs de Winter would have ordered.” (Du Maurier, D., 1962, p. 87)*

S postupem času by se také ráda sama realizovala, ovšem služebnictvo jí to neumožní, protože stále lpí na zvycích a příkazech Rebeky. I když se mladá paní de Winterová snaží prosadit svůj názor, většinou není proti argumentům služebnictva dost silná.

*“The white alabaster vase in the drawing-room was always used for lilac, Madam.” “Oh, wouldn’t it be spoilt? It might get broken.” “Mrs de Winter always used the alabaster vase, Madam.” “Oh, oh, I see.” (Du Maurier, D., 1962, p.137)*

Hrdinka je za pomoci paní Danversové neustále konfrontována s Rebekou. Jedním ze silných okamžiků je pro mladou ženu moment, kdy ji paní Danversová přistihne v Rebečině pokoji. Služebná svou paní s radostí provádí po pokoji a ukazuje jí Rebečiny šaty a jiné předměty denní potřeby. *“Now you are here, let me show you everything”, she said, her voice ingratiating and sweet as honey, horrible, false. “I know you want to see it all, you’ve wanted to for a long time, and you were too shy to ask. It’s a lovely room, isn’t it? The loveliest room you have ever seen.” (Du Maurier, D., 1962, p.167)*

Paní Danversová Rebeku neustále oživuje a zachází v jejím zbožňování a nenávisti k její nástupkyni až do krajnosti. Poradí paní de Winterové s výběrem kostýmu, a ta, v dobré víře, radu s nadšením přijme. Netuší však, že služebná má vše dobře promyšlené a hrdinku chce zesměšnit. Po plese si mladá žena konečně dodá odvahy bojovat a vyhledá služebnou. Při rozhovoru brání Maxima a v té chvíli si uvědomí, že se paní Danversové vlastně nebojí.

*„How dare you speak to me like that? How dare you?“ I said. I was not afraid of her anymore. I went up to her, shook her by the arm. (Du Maurier, D., 1962, p.240)*

Když se Maxim přizná, že Rebeku zabil, jako by se jí ulevilo. Až v tuto chvíli totiž od Maxima slyší první slova lásky, na která tak dlouho čekala. *“I love you so much”, he whispered. “So much”. That is what I have wanted him to say every day and every night, I thought, and now he is saying that at last. This is what I imagined in Monte Carlo, in Italy, here in Manderley. He is saying it now. (Du Maurier, D., 1962, p.265)*

Ujišťuje Maxima, že ještě mají šanci svůj vztah zachránit a mohou začít znovu. Nepřipadá jí divná situace, že se Maxim právě přiznal k vraždě člověka a nyní je to on, kdo potřebuje mít v někom oporu. Je spokojená s myšlenkou, že ji Maxim miluje a chce manželství zachránit. Jane Eyre také přijímá velmi klidně Rochesterovy vysvětlení, proč uvěznil první manželku. Nepřemýšlí o míře utrpení vězněné ženy, stačí jí vědomí, že Rochester miluje pouze ji.

*Our happiness had not come too late. I was not young any more. I was not shy. I was not afraid. I would fight for Maxim. I would lie and perjure and swear. I would blaspheme and pray.* (Du Maurier, D., 1962, p.283)

Během soudního procesu Maxima podporuje a když soud vyhodnotí Rebečinu smrt jako sebevraždu, je přesvědčená o tom, že nyní už jejímu šťastnému životu po Maximově boku nestojí nic v cestě.

*I leant back in my seat and closed my eyes. Now that we were alone again and the strain was over, the sensation was one of almost unbearable relief. Nothing could touch us any more. We had come through our crisis.* (Du Maurier, D., 1962, p.369)

## 5. 2. Příběh Susan Hillové

V románu Susan Hillové zastihneme hlavní hrdinku spolu s manželem v exilu. Poté, co shořelo Manderley, se oba rozhodli narychlo opustit Anglii a žít v zahraničí. Chtěli utéci hlavně před vzpomínkami na Rebeku, vyšetřováním její vraždy a veřejností, která se k této události se zájmem vracela. Požár na Manderley události jen uspíšil.

*“We had fled from England more than 10 years ago, had begun our flight on the night of the fire. Maxim had simply turned the car and driven away from the flames of Manderley, and from the past and all it's ghosts. (Hill, S. 1994, p.32)*

Strach z minulosti hrdinům nedovoluje vrátit se zpět do Anglie. Život v exilu ale není jednoduchý, manželé neustále cestují, bydlí v hotelích, které jen stěží dokáží nahradit domov a je to vlastně jen jakési provizorium, kde si nelze vytvořit vlastní zázemí. Hotelové pokoje jsou stále stejné, cizí a hrdinka sní o budoucnosti bez věčného cestování, chce se usadit a vytvořit skutečný domov.

*And lying there in our hotel bedroom in that foreign town beside the lake I allowed myself to feel, secretly, guiltily, a wonderful anticipation although it was mingled with dread. (Hill, S. 1994, p.33)*

Neustále ji sužuje nejistota. Není to jen nejistota spojená s Rebečným přízrakem, paní Danversovou nebo Jackem Favellem, ale také nejistota z budoucnosti. V Maximovi již nevidí ideálního muže. Ví, že je mu oporou a že ji Maxim potřebuje, ale přesto pociťuje odcizení a Maxima najednou vnímá dokonce jako vraha.

*That man is a murderer. He shot Rebecca. This is the man who killed his wife and for one terrible moment, staring at Maxim, I saw a stranger, a man who had nothing to do with me, a man I did not know. (Hill, S. 1994, p.36)*

Pohřeb Maximovy sestry zavede oba zpět do Anglie. I když jsou to smutné okolnosti, paní de Winterová se raduje z návratu. Pociťuje vinu, ví, že by se neměla radovat, ale její pocity jsou silnější. Zároveň se bojí, že bude muset znovu opustit milovanou zemi, ale otálí a se svými city se Maximovi nesvěří, protože nechce vyvolávat bolestivé vzpomínky na Manderley.

*“I was ashamed then, deeply ashamed, I felt guilty that I had failed to conceal anything at all from him, have my own secrets. Clinging to my own joy at being home, afraid that he did not share it, terrified, as he said, of having to leave too soon.”* (Hill, S. 1994, p.69)

Stále si nevěří a pochybuje o Maximově lásce. Nepřipadá si pro něj dost dobrá. Ví, že on tyto řeči nemá rád a tak se snaží vyhýbat konfliktům a raději se podřídí. Proto Maximovi přímo neřekne, že touží po návratu do rodné země, která pro ni představuje domov.

*And within me rose, as well as love in return, a flicker of the old insecurity, the disbelief that I could be loved – by any man, and this man, above all, for I still saw him in some sort, as a God, and in spite of the way things had been between us for all of our time in exile, how much stronger I had tried to become, how dependent he had grown on me, in spite of it all, deep down, I had no real confidence, no belief in myself...* (Hill, S. 1994, p.72)

I při krátké návštěvě Anglie ji ale čeká konfrontace s minulostí, když na hřbitově objeví věnec z bílých lilií označený jediným písmenem R. Vše nasvědčuje tomu, že minulost ji bude znovu pronásledovat, a protože z ní nechce Maximovi nic připomínat, o věnci a svých obavách mu nic neřekne.

*The very worst thing, and it came to me at once, even before my head filled up with a jumble of questions, like water pouring into a rocky hollow when the storm tide rushes in, even before the real fear, the worst was that I knew I had to bear it entirely alone, there was no one at all, no one in the world that I could tell.* (Hill, S. 1994, p.78)



Při projíždkách po venkově dvojice objeví nádherné venkovské sídlo, které je pravým opakem Manderley a mladou paní naprosto uchvátí. Neubrání se představám o šťastné budoucnosti a vysní si, že Cobbett's Brake bude její.

*Cobbett's Brake lay at the back of my mind, rose red, beautiful, in it's grassy bowl, and again and again I turned to look at it and joy spurted within me.* (Hill, S. 1994, p.141)

Hrdinku neustále pronásledují myšlenky na minulost i nové události, které jí připomínají, že se minulosti nikdy nebude schopna zbavit. Sní o Cobbett's Brake a doufá, že s ním může být spojen lepší budoucí život. Ani v těchto šťastných momentech ale nelze uniknout temné minulosti. Jednoho dne objeví ve starém časopise fotografii Rebeky a je to vlastně poprvé, kdy spatří její podobu.

*And so, until now I had not seen her. We stared at one another, and now I saw the beauty and the arrogance, the flash of defiance in her eyes, the coldness, the strength of will. She looked out at me in amusement and pity, despising me, from her great height, commanding the great stairs above the hall.* (Hill, S. 1994, p.146)

Krátce před odjezdem z Anglie hrdinka nepřestává snít o vlastním domově a v myšlenkách se neustále vrací k vysněnému venkovskému sídlu. Začíná za své sny dokonce bojovat a svěří se Maximovi, že takhle již dál žít nechce a nemůže .

*"I want somewhere that will be mine – ours, where we can settle and belong – and – ours, mine. I did not give the words to the rest."* (Hill, S. 1994, p.154)

Maxim však nesouhlasí a tak oba opouštějí Anglii a vrací se k zaběhnutému životu v exilu. Tam ji však opět pronásledují myšlenky na minulost a nejdnou se přistihne, jak Maxima pozoruje s myšlenkou, že je vrah a již jednou zabil svou ženu. Stává se stále neklidnější a alespoň

v myšlenkách neustále uniká daleko od vzpomínek na minulost a strachu, že i v jiné zemi je někdo pozná a vyvolá tak další vlnu nepříjemných vzpomínek.

*...for the sort of people who went on such tours of public places were surely the sort who might see us, know us, stare and whisper.* (Hill, S. 1994, p.169)

Vzpomínky na minulost se však stále vyhrocují a zlom přichází ve chvíli, kdy si dvojice prohlíží starou vilu. Hrdinka se oddělí od skupiny turistů a po schodech vystoupá na starý balkón, kde si vzpomene na scénu s paní Danversovou, která jí chtěla přinutit, aby skočila z okna. Vzpomínky a hlasy jsou tak silné, že málem dojde k tragédii, ale nakonec vše skončí jen pádem ze schodů, hrdinka je otřesená a v šoku. Hlavně tyto okolnosti ji přinutí znovu si promluvit s Maximem.

*Now, I was the one who was restless, I was the one who needed to run and run away, even though it was futile, and what I ran from was in myself, I carried it with me no matter how far we went.* (Hill, S. 1994, p.183)

Změna přichází ve chvíli, kdy i Maxim usoudí, že je třeba usadit se a koupí sídlo Cobbett's Brake. S návratem do Anglie hrdinka pocítuje úlevu a doufá, že teď již konečně bude život plynout tím správným směrem a vzpomínky na minulost se rozplynou. Doufá také, že se zlepší i vztah s Maximem a že po všech útrapách budou oba schopni nalézt cestu zpět.

*But I came to Cobbett's Brake on a great surge of confidence and release, of re-kindled, intense love for Maxim, who had done this thing, with optimism and sureness of purpose.* (Hill, S. 1994, p.215)

Ve venkovském sídle, daleko od zvědavých lidí, bez všudypřítomných sluhů a stínů minulosti, vidí nový začátek a plna naděje a očekávání se těší na spokojený život. Vidí zde také možnost seberealizace, kterou tolik let neměla. Upravuje zahradu a dům. Je tu však stále nejistota a pocit neúplnosti. Chybí jí rodina, především děti, o kterých vždy tak snila.

*And I looked up and saw them, coming across the garden, from the grassy slopes, saw them quite as clearly as if they were there, three children, boys, as they had been boys when I had imagined them at Manderley – two older, strong, sturdy, vigorous, shouting and pushing one another, and the little one, quieter, more thoughtful, keeping more to himself. (Hill, S. 1994, p.228)*

Rozhodne se vyhledat lékaře, ale jeho návštěva a tajemství jí znovu připomenou minulost. Rebeka také navštívila lékaře a nikomu o tom neřekla. Radost z vidiny šťastné budoucnosti je ale silnější. Hrdinka již na své starosti není sama. Má přítelkyni, které se může svěřit.

Do zdánlivě klidné atmosféry se však jako další připomínka minulosti vrací Jack Favell. Hrdinka je již v tento okamžik silnější, ví, že Rebeka je mrtvá a jediný, kdo ji v tuto chvíli ohrožuje je právě Favell. Na jeho pokusy o vydírání nereaguje, dopisy, které posílá, před Maximem ukrývá, jen aby mu nepřipomněla bolestivou minulost. Opět je na všechny vzpomínky sama a přepadá ji pocit bezmoci, beznaděje a nejistoty. Opět vidí Maxima jako vraha a sebe jako spoluviníka, protože s Maximem sdílí strašné tajemství.

*I carried guilty knowledge. I felt complete panic rise up in me, at the full realisation of this truth. I did not know what would happen because I did not feel strong enough to bear it in secret, to spend the rest of my life saying nothing, doing nothing, but knowing, knowing. That man is a murderer. (Hill, S. 1994, p.267)*

Pocity strachu a nejistoty se stupňují i s návratem paní Danversové. Hrdinka je opět vystavena setkání s Rebečinou památkou, když ji bývalá služebná zavede do pokoje, kde uchovává všechny Rebečiny věci. Paní de Winterová již ale není tou mladou a nezkušenou dívkou, která kdysi přišla na Manderley. Sice uvnitř bojuje s pocity studu, strachu a nejistoty, ale nedává je již tak znát a dokonce má tolik síly na to, aby se vymanila z vlivu služebné a postavila se jí.

*“Leave us alone. Leave us. There is nothing you can do, no possible harm. Don't you see that? That I cannot be afraid of you?” It was the truth. I meant it. (Hill, S. 1994, p.317)*

Poté, co se Maxim dozví o návštěvách paní Danversové a Jacka Favella a při autonehodě zahyne, hrdinka paradoxně pocítuje úlevu. Již nemusí nic tajit, nemusí sdílet to strašné tajemství. Ví, že nyní již nebude pronásledována minulostí. Nemusí skrývat skutečné pocity, již si nebude muset Maxima představovat jako vraha. Sice pláče a truchlí, teskní po Maximovi, ale ví, že Maxim by se nikdy nemohl s vydíráním a vzpomínkami na minulost smířit. Proto chápe, že je pro něj smrt vlastně vysvobozením. Cítí, že má oporu v přátelích a není na smutek sama. Nyní již může odhalit tajemství, které ji tak tížilo a tolik let pronásledovalo.

*I wept then, at their kindness and gentleness, and in weeping I told them what I could about Maxim, and then it was all taken out of my hands, messages were sent, people came and went... (Hill, S. 1994, p.370)*

Najednou je silná a rozhodná. Zařídí obřad a Maximův popel pak sama rozpráší v zátocě u Manderley.

Románová hrdinka Daphne Du Maurierové je nejistá, stydlivá a romanticky zamilovaná. Životem ji provázely různé strasti a příkoří. Nejdříve to byla společnost paní Van Hopperové, která ji neustále ponižovala, později paní Danversová a postava Rebeky, se kterými se hrdinka nemohla vyrovnat. Neustále byla srovnávána s první manželkou a pocítovala, že se k Maximovi nehodí. Vše co dělá, dělá pro Maxima, chce, aby s ní byl spokojen a na sebe zapomíná. Postupem času se ale stala odhodlanější bojovat za své postavení na Manderley a po Maximově boku.

Jako románová postava Susan Hillové se hrdinka ocitá v exilu, kde život není jednoduchý, ale přináší nové zkušenosti. I zde hrdinku provázejí myšlenky na Rebeku, její vraždu a Maximovu vinu. Právě myšlenka, že Maxim je vrah, hrdince paradoxně pomůže odpoutat se od něj. Není na něm již tak závislá. Stává se realistkou, prosazuje své ideály, touží po dětech a svém vlastním domě. Již to není Maxim, na kom nejvíce záleží. Po návratu z Evropy se pár usadí v sídle Cobbett's Brake a zdá se, že život bude dokonalý. Po Maximově smrti se již osobnost hrdinky nedá srovnat s mladičkou, zamilovanou dívkou. Od té doby již uplynula spousta let a její povahu změnilo náročné okamžiky. Nyní je již připravena postarat se sama o sebe. Nestraší ji duchové minulosti, ani žádné tajemství, před kterým by se musela skrývat. Stala se silnou, sebejistou ženou.

## Rebeka

### 5. 3. Postava Rebeky v díle Daphne Du Maurierové

Rebeka byla první žena Maxima de Wintera, která zahynula na moři během jedné ze svých četných plaveb. Protože Rebeka již nežije, dozvídáme se o jejích vlastnostech prostřednictvím představ hlavní hrdinky, prostředí, ve kterém žila, a v neposlední řadě především od paní Danversové. Služebná uchovává její oblečení i ostatní předměty denní potřeby tak, jako by se jejich majitelka měla každou chvíli znovu objevit.

Je to právě hlavní hrdinka, která je konfrontována s Rebečinými předměty. Snaží se představit si, jaká asi Rebeka byla, a stále se s ní srovnává. Maxim se o Rebece vůbec nezmiňuje a dokonce i ostatní služebnictvo, kromě paní Danversové, jako by se jakékoliv informaci o hrdinčině předchůdkyni snažilo vyhnout. Proto je pro hlavní hrdinku zprvu jediným zdrojem informací ranní salonek na Manderley. Zařízení salonku zůstalo i po Rebečině smrti stále stejné a obsahuje tedy i její předměty denní potřeby, jako například navštívenky, korespondenci nebo různé dokumenty týkající se Manderley. Všechny tyto předměty hrdince pomáhají utvořit si obraz toho, jaký byl Rebečin život na Manderley.

*...she began her letters, five, six, seven perhaps to be answered, all written in that same curious slanting hand I knew so well. She could tear off sheet after sheet of that smooth white paper, using it extravagantly, because of the long, strokes she made when she wrote, and at the end of each of her personal letters she put her signature, Rebecca, that tall sloping R dwarfing its fellows.* (Du Maurier, D., 1962, p.88)

Rebeka je záhadná bytost, je velmi těžké něco se o ní dozvědět. Maxim, jeho sestra i služebnictvo, vyjma paní Danversové, nechtějí o Rebece mluvit.

Hlavní hrdinka ví, že Rebeka zemřela při plachtění, ale jakékoliv další informace jí zůstávají utajené. Protože nikde na Manderley nejsou žádné Rebečiny fotografie, snaží se alespoň představit si její vzhled. Náhodou si oblékne Rebečin kabát a zjistí, že se své předchůdkyni, alespoň co se výšky týče, nemůže rovnat.

*She who had worn the coat then was tall, slim, broader than me about the shoulders, for I had found it big and overlong, and the sleeves had come below my wrist. Some of the buttons were missing. She had not bothered then to do it up. She had thrown it over her shoulders like a cape, or worn it loose, hanging open, her hands deep in her pockets. (Du Maurier, D., 1962, p.119)*

Samotné Rebečino jméno představuje pro služebné, Maxima i pro hlavní hrdinku velkou překážku. Služebnictvo se snaží, aby její jméno nebylo vůbec vysloveno. Hrdinka se snaží vyhnout jakékoliv konfrontaci s Rebekou, avšak během zdvořilostních návštěv se zmínek o Rebece vyhnout nelze. Z hovorů vyplývá, že Rebeka byla velmi milá, chytrá a krásná žena, kterou měli všichni rádi.

*“She was certainly very gifted. I can see her now, standing at the foot of the stairs on the night of the ball, shaking hands with everybody, that cloud of dark hair against the very white skin, and her costume suited her so. Yes, she was very beautiful.” (Du Maurier, D., 1962, p.124)*

Rebeka byla také na rozdíl od hlavní hrdinky velmi sebevědomá a soběstačná. Sama se starala o chod domácnosti na Manderley, organizovala různé večírky a plesy. Ve srovnání s hlavní hrdinkou, která si nevěří a svého nadání pro kresbu si neváží, ani ho nijak nerozvíjí, měla Rebeka mnoho zálib. Největším koníčkem pro ni bylo plachtění. Vlastnila jachtu, která kotvila v zátocě u Manderley a vydávala se na ní na dlouhé plavby. Ve spojitosti s plachtěním se Rebeka stává pro hlavní hrdinku stále

záhadnější. Dozví se, že Rebeka často vyplouvala na moře i v noci nebo sama nocovala v loděnici v zátocě.

*“She often went out alone like that. She would come back any time of the night, and slept at the cottage on the beach.*

*“Was not she nervous?” “Nervous?” he said; no she was not nervous of anything.”* (Du Maurier, D., 1962, p.130)

Hrdinka zjišťuje, že Rebeka neměla jen kladné vlastnosti. Postupně poznává, že její postava byla tajemná, až démonická. Během rozhovoru s Benem, mentálně postiženým mladíkem, se hrdinka dozvídá, že Ben Rebeku v loděnici často pozoroval. Z jeho nesouvislého vyprávění ale nepozná, co Ben přesně viděl, a nepřikládá vyprávění velký význam. Rebeka Benovi vyhrožovala, aby neprozradil, že ji v loděnici viděl.

*“Tall and dark she was. She gave you the feeling of a snake.”* (p.154)

*“You’ve never seen me here and you won’t again. If I catch you looking at me through the windows here I’ll have you put in the asylum. You wouldn’t like that, would you? They are cruel to people in the asylum, she said.”* (Du Maurier, D., 1962, p. 154)

Rebečina přítomnost je na Manderley cítit na každém kroku. Služebnictvo se sice snaží být ohleduplné a nemluvit o minulosti, ale nedaří se jim to. Znají pravidla, která stanovila Rebeka, drží se tradic, které byly za jejího života běžné. Paní Danversová na dodržování zavedených pravidel lpí nejvíce. Hlavní hrdinka se tak musí neustále vyrovnávat s Rebečinou přítomností.

*This is Rebecca’s vase, this is Rebecca’s lilac. She must have wandered out into the garden as I did, in that floppy garden hat that I had seen once at the back of the cupboard in the flower-room...* (Du Maurier, D., 1962, p. 138)

Hrdinka také objeví pokoj, který paní Danversová udržuje stále ve stavu, jako by se do něj Rebeka měla každou chvíli vrátit. Vše je dokonale uklizeno a uspořádáno tak, jak to měla Rebeka ráda. Paní Danversová



vyndává Rebečino oblečení a nutí paní de Winterovou, aby si některé kusy vyzkoušela. Vypráví jí o Rebece a jejich vztahu. Má pocit, že byla pro Rebeku víc, než jen komorná. Měly spolu zvláštní vztah, důvěrný a kamarádský.

*“I did everything for her, you know. We tried a maid after maid but not one of them suited. You maid me better than anyone, Danny, she said. I won't have anyone but you.”* (Du Maurier, D., 1962, p. 167)

Paní de Winterová je šokována tím, co jí právě paní Danversová předvedla, a ví, že Rebečina památka bude na Manderley vždy přítomna. Služebná ji nenávidí, protože si myslí, že hrdinka chce nahradit Rebeku a zaujmout její postavení. Proto vyhledává situace, které jsou pro ni nepříjemné a neustále jí Rebeku připomíná. Rebečina postava se tak stává stále tajemnější, záhadnější a dá se říci i strašidelnější, protože její duch neopouští Manderley.

*„Do you think she can see us, talking to one another now?” she said slowly. “Do you think the dead come back and watch the living?”* (Du Maurier, D., 1962, p.172)

I když je Rebeka mrtvá, její přízračná přítomnost a vzpomínky na ni jsou stále příliš intenzivní na to, aby byly překonány. Rebeka představuje překážku mezi Maximem a hlavní hrdinkou. Ta věří, že ji Maxim nemiluje a stále myslí na Rebeku, v čemž ji utvrzuje i paní Danversová. Hrdinka si uvědomuje, že Rebečina moc je stále příliš silná. Věří, že již nemá sílu s Rebekou soupeřit.

*...I should recognize her voice. Rebecca, always Rebecca. I should never be rid of Rebecca. Perhaps I haunted her as she haunted me; she looked down on me from the gallery as Mrs. Danvers had said, she sat beside me”...*  
*“But Rebecca would never grow old. Rebecca would always be the same. And her I could not fight. She was too strong for me.* (Du Maurier, D., 1962, p.232)

Poté, co v zálivu u Manderley ztroskotá výletní parník, potápěči objeví Rebečinu jachtu, na které je stále její tělo. Maxim se hrdince přizná k vraždě Rebeky a vypráví o tom, jaká Rebeka skutečně byla. Dokázala odhadnout povahu druhých lidí a uměla obratně konverzovat, proto byla tak oblíbená. Ve skutečnosti ale byla vypočítavá a zkažená. Maxima nikdy skutečně nemilovala a ani on k ní nic necítil. Přitahovalo ji jen jeho bohatství a postavení, které by sňatkem s ním získala. Sám Maxim neměl o její zkažené povaze zprvu ani tušení.

*“I hated her, I tell you. Our marriage was a farce from the very first. She was vicious, damnable, rotten through and through. We never loved each other, never had one moment of happiness together. Rebecca was incapable of love, of tenderness, of decency. She was not even normal.”* (Du Maurier, D., 1962, p.269)

Díky vyšetřování Rebečiny smrti se objeví Jack Favell se vzkazem, který mu Rebeka zanechala v den, kdy zemřela. Obyvatele Manderley překvapí naléhavost zprávy. Vyjde najevo, že Rebeka pod jiným jménem navštívila doktora Bakera, který léčí ženské choroby. Rebeka měla rakovinu. Tato zpráva šokuje všechny včetně paní Danversové, která se domnívala, že zná každé Rebečino tajemství. Doktor Baker Maximovi vypráví o Rebečině návštěvě i o tom, jak chladně přijala zprávu o své nemoci.

*“...she asked for the truth and I let her have it. Some patients are better for it. Shirking the point does them no good. This Mrs Danvers or Mrs de Winter rather was not a type to accept a lie. You must have known that. She stood it very well. She did not flinch. She said she had suspected it for some time. Then she paid my fee and went out. I never saw her again.”* (Du Maurier, D., 1962, p.363)

Díky informacím doktora Bakera se hlavní hrdinka uklidní. Rebeka už není tím stejným zlem, jako bývala. Díky její nemoci se rozplynou pochybnosti o správnosti původního verdiktu. Rebečina smrt byla

vyhodnocena jako sebevražda. Svým způsobem to pokus o sebevraždu částečně byl, protože Rebeka o své nemoci věděla a nechtěla s ní bojovat. Díky svému umění manipulovat s okolím dokázala Maxima vyprovokovat, aby ji zabil.

Nyní již Rebeka nepředstavuje pro hlavní hrdinku hrozbu. Poté, co se dozvěděla o Rebečině skutečné, zlé a zákeřné povaze, není Rebeka tou vysněnou a dokonalou manželkou, které se nemohla vyrovnat.

Uklidňující je i fakt, že Maxim Rebeku nikdy nemiloval. I když byla Rebeka mrtvá a s hlavní hrdinkou se nikdy nepotkaly, její vliv na všechny obyvatele Manderley byl velmi silný. Nyní Maxim i jeho manželka mohou začít znovu bez Rebečina stínu.

*Everything was over. Everything was settled. Rebecca was dead. Rebecca could not hurt us. She had played her last joke as Maxim had said. She could do no more to us now.* (Du Maurier, D., 1962, p.370)

#### 5. 4. Postava Rebeky v díle Susan Hillové

Postava Rebeky vstupuje do děje především skrze vzpomínky hlavní hrdinky. Ta, ač se snaží na Rebeku nemyslet, je s její postavou neustále konfrontována. I sebemenší zmínka u ní dokáže vyvolat živé představy a ačkoliv hlavní hrdinka Rebeku nikdy neviděla, umí si ji dokonale vybavit. Představuje si, jak by na ni asi Rebeka pohlížela a ví, že se jí nemůže rovnat.

*And as he spoke, a terrible, vivid picture came into my mind, a picture so clear I might have been there, of Rebecca, whom I had never seen in my life, tall, slender, black-haired Rebecca, standing at the top of the great staircase of Manderley, a hand resting on the rail, her lips curled in a faint, sardonic smile, looking directly at me, summing me up, scornful, amused, wearing the peach, satin robe that now lay crumpled in Giles's fat, stubby hands. (Hill, S. 1994, p.65)*

Rebeka, ačkoliv je po smrti, tak neustále vstupuje do jejího i Maximova života. Hrdinka si uvědomuje, že Rebeka je mrtvá a nemůže již nikoho ohrozit, ale její stín je tu však stále přítomen.

*"I am alive!" I wanted to shout. "Do you hear? I am alive and so is he and we are together. And you are dead and will never harm us again. You are dead Rebecca." (Hill, S. 1994, p.66)*

Rebečinu památku udržuje při životě hlavně paní Danversová a Jack Favell. I když hrdinka ví, že Rebeka je po smrti a není možné, aby zasahovala do jejího života, při každé zmínce o ní je velmi vyděšená. Jako například v okamžiku, kdy objeví na Beatricině hrobě věnec z bílých lilií.

*But it was not the flowers at which I stared, in horror, not the printed words that chilled me, and froze the world and me, splintered the sky and fractured the song of the blackbird, darkened the sun. It was the single handwritten letter, black and strong, tall and sloping. R. (Hill, S. 1994, p.77)*

Hrdinka chce opět ochránit Maxima před Rebekou. Ví, že o svém nálezu nesmí nikomu říct, a Rebeka se tak stává příčinou dalšího tajemství mezi Maximem a jeho ženou.

Jednoho dne hrdinka náhodou objeví ve starém časopise Rebečinu fotografii. Uvědomí si, že Rebeku nikdy předtím neviděla. Všichni o ní mluvili, znala její popis dokonale. Uměla si ji představit, ale až v tento okamžik ji poprvé spatřila na fotografii.

*I realised that I had never seen her before. Everyone had talked about her, everyone had described her, I had known what she looked like in every detail, how tall she was, and slender, how elegant, how pale skinned, I knew about her black hair. Her beauty. But there had been no photograph, or drawing, or portrait anywhere. And so, until now, I had not seen her.* (Hill, S. 1994, p.146)

Hrdinka se snaží Rebečinu fotografii před Maximem schovat, chce ji zničit, ale Maxim fotografii najde a hrdinka si náhle uvědomí, že Rebeka nad nimi oběma má stále moc.

*But he was not like that, so that I knew she still had power over him as much as over me, I had been wrong for years, living in false, fool's paradise.* (Hill, S. 1994, p.148)

Po návratu dvojice do Anglie Rebečina moc na čas slábne, Maxim a jeho žena se usadí v sídle Cobbett's Brake. Po čase ovšem hlavní hrdinka potká v Londýně Jacka Favella a ten začne dvojici vydírat. Posílá dopisy s vystřiženými články o vyšetřování Rebečiny smrti a tak znovu její postavu oživuje. Hlavní hrdinka dopisy před Maximem tají, nechce, aby se dozvěděl o tom, že se setkala s Favellem. Také si uvědomuje, že je to stále Rebeka, která pro ni a Maxima představuje překážku.

*Why is it like this and not as I had dreamed and planned? Was it only that I met Jack Favell by blind chance, and now he is tormenting me, dragging the past up to the light, as Rebecca's body was dragged to the surface of*

*the sea? But I knew that was not so, that the voice in my head had whispered months before...* (Hill, S. 1994, p.275)

S návštěvou paní Danversové na Cobbett's Brake se hlavní hrdince vrací nejistota a strach. Ví, že paní Danversová uchovává Rebečinu památku stále při životě. Když ji však služebná pozve do nového domu, kde nyní pracuje, hrdinka nevěří svým očím. Služebná jí ukáže pokoj, ve kterém stále uchovává Rebečiny věci tak, aby je jejich majitelka případně mohla kdykoliv znovu použít. Vypráví ženě, proč ji vlastně tak nenáviděla. Ví, že Maxim Rebeku zastřelil, a chce ji pomstít. Věří, že ji Rebeka vede a čeká na svou pomstu.

*"It's what I live for, you understand that don't you? It is what I have been living for more than ten years, biding my time, quite sure it would come right. She is guiding me you see. She is with me, leading me, telling me. She knows. My lady never leaves me. She never did. All of this people in the world who claimed to love her, thought they loved her, from her own mother and father on, she knew only one who truly did. She knew I worshiped her and would have died for her, any time she crooked her little finger. She still knows it. Revenge, Danny, she says."* (Hill, S. 1994, p. 312)

Hrdinka má sice strach, ale najednou si uvědomí, že Rebeka již opravdu nepředstavuje žádné zlo. Případ vyšetřování její smrti byl uzavřen, Rebeka je mrtvá a nikdy se nevrátí. Skutečné zlo nyní představuje pouze paní Danversová a Jack Favell, kteří chtějí pomstít Rebečinu smrt. Hrdinka se již nesrovnává s Rebekou. Pochopí, že Rebečin život skončil a ona musí žít svůj vlastní život a vystoupit z jejího stínu.

*I was still quite a young woman, but I was older by some years than Rebecca had ever been and it occurs to me as a sort of triumph. She had no grey hair, I said, and for a second, the image of her in the picture came into my mind and I felt nothing but a mild, detached kind of pity. Where was*

*Rebecca? Dead. Nowhere. I did not know, it was a line of thought I had never followed.” (Hill, S. 1994, p.324)*

Následuje Maximova konfrontace s paní Danversovou a Jackem Favellem. Po bouřlivém rozhovoru Maxim odjíždí z Cobbett's Brake. Do cíle již ale nedojede, při autonehodě zahyne. Dalo by se říci, že Rebečina smrt tak byla vlastně pomstěna.

## 5. 5. Postava Maxima v díle Daphne Du Maurierové

Maxim představuje v příběhu nejkomplicovanější postavu. Na první pohled ztělesňuje prototyp sebevědomého, vyrovnaného muže se spoustou životních zkušeností, opak je ale pravdou. Jeho návštěva Monte Carla znamená útek před zločinem, který spáchal. Po smrti své ženy musí čelit nátlaku veřejnosti, který očividně nezvládá. Sňatek s mladou dívkou je pro něj vysvobozením z myšlenek na minulost, ve kterých se utápí. Ví, že mladá žena je opakem Rebeky, ale i jeho samého. Má rád její klidnou povahu. Nechápe ale její pocity, nedokáže se vžít do její situace a netoleruje její nejistotu. Místo aby svou ženu podpořil, spíše ji nevědomky zraňuje a ponižuje.

*“It looks as though Mrs De Winter thought you would put her in prison, doesn't it Mrs Danvers?” said Maxim. “Perhaps you would find the envelope and send the pieces to up to London. If they are too far gone to mend it can't be helped. All right, Frith. Tell Robert to dry his tears.”* (Du Maurier, D., 1962, p.141)

Neustálé napětí a Rebečiny provokace ho doženou až ke zločinu vraždy. Rebeka ho dokonale ovládala a on si to uvědomoval. Není ale schopný bojovat s tak silnou osobností jakou je jeho první žena. Ví také to, že Rebeka ho nemiluje a vzala si ho jen kvůli získání společenského statusu. Problémy ve vztahu se však nesnaží vyřešit. Nikdy neplánoval Rebece zabít, ale pouze postrašit ji i Jacka Favella. Na druhé straně již fakt, že měl zbraň a namířil ji na člověka, je zruďný a vypovídá o jeho velmi nevyrovnané osobnosti.

*“I thought I'd take a gun and frighten the fellow, frighten them both... When I killed her she was smiling still. I fired at her heart. The bullet passed right through. She did not fall at once. She stood there, looking at me, that slow*



*smile on her face, her eyes wide open...*” (Du Maurier, D., 1962, p.275, 278)

Rebeka ho vlastně k vraždě vyprovokovala, protože se mu smála. Maxim se neovládl. Tento čin je vyvrcholením problémů v manželství, ve kterém ani jeden ze dvojice nebyl šťastný. Hrůza je završena potopením Rebečiny jachty, na kterou schová její tělo. Zakryje tak důkazy, které by mohly vést k podezření, že je vrah.

*“The water came up over my feet. I left Rebecca lying on the floor... I remember staring at the place where she had been. Then I pulled back to the cove.”* (Du Maurier, D., 1962, p.279)

Očekává trest, ale jeho nejistota je stále horší, protože neví, kdy a odkud trest přijde. Nepomáhá mu ani podpora jeho druhé ženy. Svědomí a vina ho příliš tíží, nemůže na zločin zapomenout. Svůj čin dokáže ale velmi dobře maskovat. Tlak okolí ho nezlomí ani po objevení jachty a vyšetřování Rebečiny smrti.

I proto opět utíká do jiné země. Ale stále utíká sám před sebou, nedokáže čelit následkům a děsí se toho, že lidé mu budou Rebečinu smrt neustále připomínat a on se tak nikdy nezbaví svého strachu.

*“I knew it would happen one day”, said Maxim, “even when I went up to Edgemoor and identified that body as hers. I knew it meant nothing, nothing at all. It was only a question of waiting, of marking time. Rebecca would win in the end.”* (Du Maurier, D., 1962, p.280)

## 5. 6. Postava Maxima v díle Susan Hillové

V úvodu románu *Mrs de Winter* Susan Hillová navazuje přímo na závěrečnou scénu románu *Rebecca*. Manželé po požáru na Manderley odjíždějí do Evropy. Tam je také zastihne zpráva o smrti Maximovy sestry Beatrice. Maxim zprvu nechce na pohřeb jet, ale nakonec svolí. Po příjezdu se však uzavře a téměř s nikým nekomunikuje. Nedává najevo své city, přesto je patrné, že ho smrt sestry zasáhla. Nesdílí nadšení své ženy z návratu do Anglie a vyhýbá se okolí. Má strach, že je místní lidé i po letech poznají a budou o nich mluvit v souvislosti s Rebečinou smrtí a požárem na Manderley. Proto chce co nejdříve z Anglie opět odjet.

*But Maxim had not seen, I thought he was quite unaware of me, or of the day, the point we had reached on our journey, of the rider standing there. Maxim stared ahead, seeing, or else trying desperately not to see., other places, other scenes.* (Hill, S. 1994, p.8)

Maximovy cesty odpovídají nestálosti jeho života. On je vyhledává a vlastně má strach ze stálého zázemí. Na cestách ve Skotsku ale viditelně pookřeje. Zde je pro místní obyvatele neznámým člověkem a nepronásleduje ho minulost. Zároveň si uvědomí, jak necitlivě se během pobytu v Anglii choval ke své ženě. Ta ho v těžkých chvílích podporovala, proto by jí její laskavost rád nějak oplatil.

*“Poor darling, you are white with tiredness – it’s been the most appalling strain, hasn’t it, and I have been no help to you at all. I left too much to you, I’ve been hideously selfish.”* (Hill, S. 1994, p.111)

Cítí, že vztah se ženou není naplněný, neumějí k sobě nalézt cestu a problémy neumějí řešit. Proto se Maxim neustále cítí osamocen. Ve svých myšlenkách a vzpomínkách je odtržen od reality a není v upřímném kontaktu se svou manželkou. Zároveň si ale uvědomuje, že je to hlavně jeho vina.

Návrat k životu v exilu ho nenaplňuje, ale má zde pocit bezpečí, protože může žít v anonymitě. Nepřipouští také žádné myšlenky na nový začátek, který by mu mohl pomoci zapomenout na spáchaný zločin.

*“I am sorry. It’s out of the question. ... Yes, I’ve been happy, more happy than I can say or I can bear. But it’s not a happiness that is possible or one that can continue. ... The house was a dream. A fancy. Nothing more - you must forget it.”* (Hill, S. 1994, p.154)

Návrat do Anglie jeho rozpoložení nepatrně zlepšil, ale myšlenek na trest se zcela zbavit nedokáže. Další ránou je pro něj zjištění, že mu jeho manželka zatajila dopisy od Jacka Favella. Zjištění, že před ním jeho vlastní žena má tajemství, Maxima vrátí do doby, kdy jeho ženou byla Rebeka. Ta před ním měla mnoho tajností a nyní se situace opakuje. Maxim zažívá zklamání, protože věřil, že jeho žena je jediná osoba, která zná pravdu, a které může ve všem důvěřovat. Ví, že je vinen, a tato vina ho tíží, nikdy se jí nezbaví.

*“I thought the one certain thing” Maxim said now, “through everything that happened and all the years since - the one certain thing was that there were no secrets – nothing – nothing except love and trust between us. No deception, no anxiety, no fear – and so it was for me. I carried the knowledge, that I was guilty of murder and had been reprieved - but you knew that.”* (Hill, S. 1994, p.360)

Toto zjištění je pro Maxima pověstnou poslední kapkou. Vědomí trestu zvyšuje jeho neklid a očekává tragédii. Ta přichází v podobě autonehody a je vyvrcholením příběhu. Maxim zemře za záhadných okolností. Nevíme, co způsobilo nehodu, ani kdo ji zaviniil. Nevíme také, kam jel. K jeho smrti mohlo přispět rozrušení z hádky s Favellem a zklamání z manželky. Stejně tak nehodu mohl způsobit zásah nadpřirozena - Rebečin duch. Maxim se myšlenek na vraždu Rebeky nikdy nezbavil a toto mohl být její poslední vítězný tah.

Na druhé straně Maxim odjíždí za nepříznivého počasí, které také mohlo jeho nehodu způsobit. Je ale i možné, že bezvýchodná situace ho mohla dohnat až k sebevraždě.

Postava Maxima je pro oba romány klíčová. Představuje klasického romantického hrdinu, který má potřebu neustále putovat z místa na místo, jako například v Byronově románu *Child Harold's Pilgrimage*. Je schopen procestovat celý svět, jen aby se vyhnul domovu a dějišti zločinu. Paradoxně si uvědomuje svoji vinu, ale zároveň se cítí jako oběť. Oběť Rebeky, jejíž pomstě nelze uniknout a tuší, že spravedlivý trest je nevyhnutelný. Očekávání trestu však zvyšuje jeho neklid. A tak je to možná právě smrt, která se nakonec stane řešením bezvýchodné situace. Konec jeho života tak rozvíjí původní obraz tajemného romantického a gotického hrdiny.

## **6. Úloha prostředí**

### **6.1 Manderley jako strašidelný gotický hrad**

Gotický hrad je často vykreslován jako hrůzostrašné místo plné tajemných chodeb a temných zákoutí. Je to místo nadpřirozených jevů a událostí, jako je tomu například v románu *Otrantský Zámek* od Horace Walpola. „*Vnějšek staví na odív pýchu a nedobytnost, vnitřek skrývá tajemství příšerných kobek a zároveň je prostorem temných sil...*“ (D.Hodrová a kol., *Poetika míst*, 1997, str.29)

Manderley je starým rodovým sídlem rodiny de Winterů. Na hlavní hrdinku při příjezdu působí velkolepě, nádherně. Vidí ho zalité v odpoledním slunci, stojící na louce, obklopené lesy, zasazené v upravené, rozlehlé zahradě. Je to Manderley, které zná ze své fotografie.

*Yes, there it was, the Manderley I had expected. The Manderley of my post-card long ago. A thing of grace and beauty, exquisite and faultless, lovelier even than I had ever dreamed, built in its hollow of smooth grassland and mossy lawns, the terrace sloping to the gardens, and the gardens to the sea.* (Du Maurier, D., 1962, p.67)

Hrdinku překvapuje rozlehlost sídla a velkolepé zařízení. Na zdech visí obrazy od slavných umělců, což značí, že i zbytek domu bude zřejmě bohatě vyzdoben a zařízen. Obrazy, namalované temnými barvami, v ní vyvolávají nepříjemný, tísnivý pocit a zdá se jí, jako by ji postavy z obrazů sledovaly.

*I can see the great stone hall, the wide doors open to the library, the Peter Lelys and the Vandykes on the walls, the exquisite staircase. leading to the minstrel's gallery and there, ranged one behind the other in the hall, overflowing to the stone passages beyond and to the dining-room, a sea of faces, open mouthed and curious, gazing at me as though they were the*

*watching crowd about the block and I the victim with my hands behind the back.* (Du Maurier, D., 1962, p.68)

Zařízení místností je přepychové a okázalé, svědčí o výborném vkusu předchozí majitelky, hrdince ale takovéto zařízení nevyhovuje. Necítí se zde dobře, atmosféra pokojů je pro ni cizí. Protože jako nová obyvatelka nemá k domu žádný vztah, sleduje jeho uzpůsobení a zařízení jako návštěvník v muzeu. Vlastně se i bojí použít věci denní potřeby, ví, že jí nic z toho nepatří. Cítí se zde stísněně, jako na návštěvě a ne ve vlastním domě. *It had all the formality of a room in a museum, where alcoves were roped off, and a guardian, in cloak and hat like the guides in the French chateaux, sat in a chair besides the door.* (Du Maurier, D., 1962, p.84)

Nepříjemná je pro hrdinku i skutečnost, že je zde na každém kroku cítit Rebečina přítomnost. I když se jí služebnictvo snaží zakrývat, nedaří se jim to. Jedná se například o zvyklosti, které Rebeka dodržovala a služebnictvo se jimi stále řídí. Hrdinka po domě dokonce bloudí, není ještě zvyklá na jeho rozvržení a umístění svých pokojů. De Winterovi obývají východní křídlo, které bylo nově zrekonstruováno. Hrdinka se najednou ocitá v západním křídle a když náhodně otevře jedny ze dveří, nevychází z údivu. Nachází se v pokoji, který je stále zařízen tak, jako by ho jeho majitelka zrovna opustila a měla se každou chvíli vrátit. Okenice jsou ale zavřené, v pokoji je tma, nábytek je potažen prostěradly, chránící vzácné kusy před prachem. To ještě více umocňuje strašidelnou atmosféru domu.

*I opened a door at hazard, and found a room in total darkness, no chink of light coming through the closed shutters, while I could see dimly, in the centre of the room, the outline of furniture, swathed in white dust-sheets. The room smelt close and stale, the smell of a room seldom if ever used, whose ornaments are herded together in the centre of a bed and left there, covered with a sheet.* (Du Maurier, D., 1962, p.90)

Hrdinka ale netuší, že to byl Rebečin pokoj, ve kterém se o několik dní později znovu ocitá. Nyní si však dodá odvahy a rozsvítí. Rebečin pokoj je v domě jedním z nejstrašidelnějších míst. Rebeka je po smrti a paní Danversová stále uchovává její věci, jako by věřila, že se její paní jednoho dne vrátí. Toto místo vyvolává vzpomínky na minulost a hrdinku opět přepadá nepříjemný a stísněný pocit. Atmosféra pokoje je velmi silná a i když žena ví, že Rebeka je po smrti, musí se ujišťovat, že to tak opravdu je, protože ji v místnosti živě vidí a představuje si, jak zde žila.

*Even the flowers could not destroy the musty smell. The curtains were drawn and the shutters were closed. Rebecca would never come back to the room again. Even if Mrs Danvers did put the flowers on the mantelpiece and the sheets upon the bed, they would not bring her back. She was dead. She has been dead now for a year.* (Du Maurier, D., 1962, p164)

Návštěva Rebečina pokoje je pro ženu velmi nepříjemná. Hrdinka má od této chvíle strach, i když ví, že nikdy není v domě sama. Neustále je zde přítomno služebnictvo, kterému ale nevěří a které také v domě sehrává důležitou roli. Je to hlavně paní Danversová, která Manderley velmi dobře zná a po chodbách se pohybuje velmi tiše. Proto je hrdinka neustále napjatá a opatrná. Když je sama, zdá se jí, že slyší hlasy a není schopna racionálně uvažovat. Cítí, že ji neustále někdo pozoruje.

*It would not be quiet like this any more. A board cracked in the gallery. I swung round, looking at the gallery behind me. There was nobody there. The gallery was empty, just as it had been before* (Du Maurier, D., 1962, p.220)

Hrdinku neustále sužují nepříjemné pocity, necítí se na Manderley jako doma, stále sídlo vidí jako Rebečin dům, kde není vítána. Když Manderley shoří, jako by se jí (a částečně i Maximovi), ulevilo. Pro Maxima bylo sídlo rodinným majetkem, ale po Rebečině boku zde nebyl šťastný a pojily ho s ním i zlé chvíle. Manderley je v románu skutečně gotickým hradem. Dějí se zde nadpřirozené jevy, kterým však částečně napomáhá paní Danversová

a představivost hlavní hrdinky. Místnosti jsou zde rozlehlé a Manderley má svá temná a neobývaná zákoutí, jako jsou například minstrelská galerie a celé západní křídlo, kde jsou Rebečiny původní pokoje. Pro hrdinku tato místa představují něco temného, spojeného s minulostí, a tedy zakázaného. Manderley nevidí jako skutečný domov, ale dalo by se říci spíše jako vězení, protože je neustále kontrolována služebnými a není zde skutečnou paní.



## 6. 2. Venkovské sídlo Cobbett's Brake

Venkovské sídlo Cobbett's Brake je pravým opakem honosného Manderley. Dvojice jej objeví náhodou při projíždce a zjistí, že dům je opuštěný, ne však zanedbaný. Hrdinka se do domu okamžitě zamiluje, chce, aby se sem s Maximem přestěhovali. Cítí teplo, které dům vyzařuje, a ví, že tento dům neskřývá žádné tajemství. Stavba také není tak rozlehlá jako Manderley a i když je vidět, že je již nějaký čas opuštěná, okolí stále vypadá dobře, je zde spousta květin a zeleně.

*Below us, at the end of a drive, set in a bowl surrounded by grassy slopes, that rose all around, it was the most beautiful house I had ever seen – more beautiful at once, to me, than Manderley, because it was not so imposing, not so frighteningly large and grand, but a house that went straight to my heart...a house of enchantment and of fairy stories; yet not some towered and turreted fantasy castle, but a rose red, many chimneyed Elizabethan manor house. (Hill, S. 1994, p.130, 131)*

Koupě domu znamená pro dvojici vysvobození z exilu a věčného cestování. Již nemusejí žít v hotelových pokojích, ale mají svůj vlastní dům. Dům, který pro hrdinku konečně představuje domov, po kterém tak dlouho toužila. Nevzdává se také nadějí na založení rodiny a vidí na Cobbett's Brake své šťastné děti. Dům svojí atmosférou také působí na vztah mezi Maximem a jeho ženou. Maxim se zdá být uvolněný a odpočatý, práce na okolních polích a plánování rozvržení pozemků jej zcela zaměstnává. S radostí se ponoří do práce a zapomíná na strastiplnou minulost. Také mladá žena v Cobbett's Brake nachází vytoužené zázemí a zbavuje se vzpomínek na minulost.

*But I came to Cobbett's Brake on a great surge of confidence and release, of re-kindled, intense love for Maxim, who had done this thing, with optimism and sureness of purpose. I felt that I had been waiting for years*

*for life properly to begin, that everything else had been a preparation...*  
(Hill, S. 1994, p.215)

I když je dům opuštěný, dvojice již dříve zjistila, kdo byl původním majitelem, ale blíže nepátrala po tom, proč a za jakých okolností dům opustil. Dům působí velmi příjemně, nejsou zde žádná temná zákoutí, není také tak rozlehlý a náročný na udržování. I přesto, že květiny v zahradě jsou přerostlé, dům a jeho okolí nepůsobí strašidelně a dvojice cítí, že není nebezpečný a neskrývá žádné tajemství. Především hrdinka cítí, že toto je to pravé místo pro nový začátek.

*It was a strange house, we had never set a foot inside it, the furnishings that had been left were old and unfamiliar, and yet it was home, and our at once, and we were not intruders...It had been cleaned, polished, and tidied, but there was more than that; it had been loved and cared for, for years past... (Hill, S. 1994, p.222)*

Ve srovnání s Manderley je tento dům zařízený prostě, nenachází se zde žádné vzácné předměty jako stříbro, drahé obrazy a nákladné vybavení pokojů. Věci, které zde zůstaly po předchozích majitelích, jsou sice cizí, ale žena cítí, že je schopna je používat a zamilovat si je, jako kdyby je zdělila. Neváže se k nim žádná konkrétní osoba, kterou by znala, a která by představovala někoho významného v jejím a Maximově životě, jako tomu bylo v případě Rebeky. Pro ně představuje dům idylické místo, kde konečně naleznou vytoužený domov.

*We had nothing, after all, the fire had burned our possessions; we would begin again. I was happy about that. Those beautiful, precious things, the china and the portraits, the silver and rare furniture, had not been mine; I had never felt at home among them. They had belonged to Maxim's family - and to Rebecca. These things that furnished Cobbett's Brake we not mine either but I did not feel the same about them, I felt even now that we had not so much bought as inherited them... (Hill, S. 1994, p.222)*

Žena se sama stará o rekonstrukci domu, snaží se ho zařídit prakticky a odmítá zástupy služebných, jako tomu bylo na Manderley. Pracuje na zahradě, kterou zvelebuje podle svého vkusu. Nechce kolem sebe mít jen sterilní prostředí, ale těší se z práce venku, která jí prospívá. Jak již bylo zmíněno, ke Cobbett's Brake patří rozlehlé pastviny a farma, kde i Maxim nalezne zálibu v práci na čerstvém vzduchu. Hrdinka zná již dům velmi důvěrně, nebojí se ho celý prozkoumat. Ví, že ji zde nic nepřekvapí, zná velmi dobře i zvuky domu.

*And gradually, the house began to come under my control, I got to know it's way, which door did not close properly, which windows let in a draught, where the morning and the evening sun fell, how uneven the boards were on the upper landing. (Hill, S. 1994, p.226)*

Dvojice najde zalíbení v úpravách domu i okolí, práce je těší, stejně jako přítomnost vřelých sousedů, kteří se nezajímají o minulost a předchozí život manželů. V okolí domu je krásná krajina, kam se manželé často vydávají za procházkami. Nejsou zde lesy nebo burácející moře, jako tomu bylo v zátocce u Manderley. Cobbett's Brake je idylické místo postrádající jakákoliv hrůzostrašná místa.

### 6. 3. Zátoka u Manderley

Zátoka u Manderley se zdá být krásným místem. Vlny, rozbíjející se o útesy, je slyšet až k samotnému Manderley. Idylické místo, kam lidé chodí na procházky poslouchat uklidňující šumění vln, to však není. Moře v zátocce u Manderley je divoké, s kamenitou pláží a vysokými útesy. Pro hrdinku představuje něco nebezpečného.

*It was closer than I had thought, much closer; it ran surely beneath the little knot of trees below the lawns, barely five minutes away, and if I listened now, my ears to the window, I could hear the surf breaking on the shores of some little bay I could not see...and the sea changed colour instantly, becoming black, and the white crest with them very pitiless suddenly, and cruel, not the gay sparkling sea I had looked on first.* (Du Maurier, D., 1962, p.90, 91)

Maxim se procházkám k zátocce snaží vyhnout. Svě ženě sice moře se zátokou a domkem ukáže, ale odmítá sestoupit na pláž a jít hledat psa, který se někam zaběhl. Hrdinka se tedy na průzkum vydává sama, nahlédne i do vlhkého, plísni zničeného domku. Netuší, že Maxima s tímto místem pojí hrůzný čin, proto se mu snaží vyhnout.

Mladá žena občas na terase poslouchá zvuk moře, ale místo uklidnění jí jeho neustálá přítomnost nahání strach a necítí se dobře. Je ráda, že ze své ložnice moře neslyší a může uniknout neutuchajícímu burácení vln. Obraz moře je zde spjat s vlivem gotické literatury Ann Radcliffe.

*I began to understand why some people could not bear the clamour of the sea. It has a mournful harping note sometimes, and the very persistence of it, that eternal roll and thunder and hiss, plays a jagged tune upon the nerves.* (Du Maurier, D., 1962, p.120)

Naopak Rebeka moře a plachtění milovala. Na moře vyplouvala na své jachtě i v noci. To, co jiným nahánělo hrůzu a zdálo se nebezpečným, ji přitahovalo. Moře bylo slyšet i v její ložnici a pokud se jí zachtělo, přespala i v domku na pláži, kde muselo být burácení vln ještě nesnesitelnější. Rebeku naopak moře uklidňovalo a často tam z Manderley utíkala.

Nakonec se stalo místem, kam Maxim schoval její tělo. Ví, že tak ho nikdo nebude podezírat z vraždy. Rebeka milovala plachtění a nebylo neobvyklé, když vyplula v noci. Proto se Maxim domníval, že když její tělo spolu s jachtou potopí a poté mylně identifikuje jinou ženu jako oběť utonutí, nebude Rebečino zmizení nikomu připadat podezřelé. Věděl, že když se její tělo náhodou objeví, slaná voda a hloubka v zátoce zkomplikuje vyšetřování. Také ale ví, že loď potopil příliš blízko u břehu a tudíž by mohla být objevena.

*“I meant to take her right out in the bay. They would never have found her there. She was too close in...The cabin is untouched. She must be lying there on the floor as I let her. The boat has been there, all these months. No one has moved anything. There is the boat, lying on the sea-bed, where she sank.”* (Du Maurier, D., 1962, p.281)

A tak moře, ačkoliv je ničivým elementem, nedokázalo zničit všechny důkazy. Jeho neustálý šum jako by Maximovi připomínal zločin, který spáchal, a místo, kam ukryl Rebečino tělo. Proto se tolik vyhýbal procházkám po pláži. Moře pro něj představovalo vzpomínky, věděl, že Rebečino tělo je stále na dně, uzavřeno v kajutě jachty.

#### 6. 4. Význam cest v románu *Rebecca*

Cestování je pro oba hrdiny velmi důležité. Maxim odjíždí do Monte Carla, aby utekl před tíhou viny. Opouští Anglii v domnění, že svědomí ho v jiné zemi nedostihne. Je pro něj nesnesitelné zůstat na místě, kde zabil Rebeku. I proto se jen nerad zmiňuje o důvodu své návštěvy v Monte Carlu a snaží se vyhýbat společnosti.

*“I have not made up my mind”, he said. “I came away in rather a hurry”. His own words must have jolted a memory, for his face clouded again and he frowned very slightly.* (Du Maurier, D., 1962, p.19)

Maxim cestuje sám a zdá se, že mu život v hotelu nijak nevadí. Cítí se sice osamělý, ale vyhovuje mu fakt, že s sebou nemá žádnou společnost a té nevídané se může kdykoli vyhnout. Z rozhovorů s ním hrdinka zjišťuje, že ani na Manderley nebyl šťastný, a to je možná důvod, proč ho opustil. Netuší, že se za jeho náhlým odjezdem skrývá zločin.

*“An empty house can be as lonely as a full hotel”, he said at length. “The trouble is that it is less impersonal.”*(Du Maurier, D., 1962, p.27)

Důvod jeho cesty je jiný, než hrdinčin. Maxim utíká před svědomím a vzpomínkami, zatímco mladá žena pracuje jako společnice bohaté dámy a dalo by se říci, že jejich cestování představuje spíše odpočinek, či krácení dlouhé chvíle. Hrdinka pochází původně z Anglie a rodná země jí chybí. Nemá ale na výběr, cestování nemá příliš v oblibě a při cestách musí následovat svou zaměstnavatelku. Na jedné straně si na život v hotelovém pokoji zvykla, ale na druhé straně ví, že hotel nedokáže nahradit domov, je neosobní.

*Packing up...I hate it all. Even now, when I have done so much of it, when I live, as the saying goes, in my boxes. Even today, when shutting drawers and flinging wide an hotel wardrobe, or the impersonal shelves of a furnished villa, is a methodical matter of routine, I am aware of sadness, of a sense of loss.* (Du Maurier, D., 1962, p.46)

Tato cesta je však pro oba hrdiny jiná. Po Maximově žádosti o ruku je mladá žena vysvobozená od dalšího cestování. Maxim zase získal pocit, že našel člověka, po jehož boku by mohl zapomenout na minulost.

Cesta na Manderley je pro oba hrdiny důležitá. Pro Maxima znamená návrat do míst, před kterými utekl, a pro mladou ženu je to cesta do neznámého prostředí. Ví, že bude konfrontována s minulostí a srovnávána s Rebekou. Má strach, ale zároveň se těší na domácí atmosféru a skutečné zázemí, které v hotelových pokojích vždy postrádala.

*...it had not occurred to him I dreaded this arrival at Manderley as much as I had longed for it in theory. Now the moment was upon me I wished it delayed. I wanted to draw up at some wayside inn and stay there, in a coffee-room, by an impersonal fire. (Du Maurier, D., 1962, p.63)*

Poslední důležitou cestou je návštěva doktora Bakera v Londýně, kam dvojice jede společně, doprovázena Jackem Favellem a plukovníkem Julyanem. Manželé vědí, že tato cesta nebude příjemná, protože se za ní skrývá tajemství a nikdo netuší jaké. Vyšetřování Rebečiny smrti je již sice uzavřeno, ale manželé čelí nátlaku ze strany Jacka Favella, proto se pro cestu rozhodnou.

*The day ahead of us would be a weary thing and long. Highroads, and telegraph poles, and the monotony of passing traffic, the slow crawl into London. We did not know what we should find at the end of our journey. (Du Maurier, D., 1962, p.353)*

Tato cesta je pro dvojici úspěšná, i když na jejím konci zjistí, že Manderley hoří a manželé se tak znovu budou muset obejít bez domova.

## 6. 5. Význam cest v románu *Mrs de Winter*

Právě prostřednictvím tématu cesty navazuje román Susan Hillové na příběh Daphne Du Maurierové.

Po ztrátě domova se dvojice znovu ocitá na cestách. Situace je však jiná než před lety, když se seznámili. Hrdinka byla více méně zvyklá na život spolence a přivykla i hotelovým pokojům. Nyní jako by se do této etapy svého života vracela. Ztráta Manderley pro ni není tak těžká jako pro Maxima, nikdy se tam necítila jako doma. Maxim naopak ztrátu domu a rodinného dědictví nese velmi těžce. Dvojice neměla ani čas zabalit si nejnnutnější zavazadla a z Manderley tak odjela bez jakýchkoli osobních věcí. Ani tento fakt jim cestování neulehčil.

Maxim ale utíká hlavně před pomluvami místních lidí. Ví, že zpráva o Rebečině nemoci by se rychle rozšířila, a nechce být vystaven pohledům a pomluvám. Dvojice by zřejmě stejně odcestovala a požár na Manderley jejich cestu uspišil. Takto stráví cestováním po Evropě deset let, než se vrátí na pohřeb Maximovy sestry. Maxim se této cestě chce vyhnout, ale ví, že se do Anglie vrátit musí. Jeho žena však touží po návratu nastálo.

*“You are English. Very English. This is home, for all the years you have spent living abroad. As you say, it is the same for Maxim and I’m sure he knows it.”* (Hill, S. 1994, p.49)

Maxim je však přesvědčen, že se do Anglie vrátit nedokáže. Ví, že návrat by pro něj znamenal bolestné vzpomínky, musel by znovu čelit minulosti a strachu z toho, že ho lidé poznají a budou ho spojovat s Rebečinou smrtí. Proto dvojice znovu odjíždí žít do zahraničí. Tento odjezd je bolestivý hlavně pro Maximovu ženu, která doufala, že Maxima přesvědčí a v Anglii zůstanou.



Toto přání se jí nakonec splní, protože Maxim pozná, že ani v cizí zemi minulosti neunikne, a proto se rozhodne pro návrat do Anglie. Až nyní si dvojice cestování Evropou zpět do Anglie vychutnává a nespěchá, protože ví, že na ně čeká domov a tyto cesty brzo skončí. Nyní již nemusí před ničím utíkat, ale naopak těšit se z návratu do Anglie.

*We travelled back in quite a leisurely way across Europe, paying out the time gently, making it last. Frank had seen to final details of the purchase, but we would not know until we arrived back and could finally go over the house...* (Hill, S. 1994, p.217)

Poslední cestou, nebo spíše útekem, je Maximův odjezd z Cobbett's Brake po konfrontaci s paní Danversovou a Jackem Favellem. Maxim ví, že bylo chybou vrátit se, protože minulost ho bude neustále pronásledovat a není před ní úniku. Stále zde bude někdo, kdo bude chtít pomstít Rebečinu smrt a zabránit Maximovi a jeho ženě ve spokojeném a klidném životě. Proto odjíždí. Do cíle již ale nedojede. Neustálé útky před minulostí a nekonečné a zdlouhavé cesty se již nebudou opakovat.

*He was almost there. They had found the car off the road, crushed against a tree, down on one of the narrow, twisting lanes not far from Manderley. I had driven along it myself the year before, we had both driven there so many times.* (Hill, S. 1994, p.371)

Maxim tedy musel cestu velmi dobře znát. Možná za jeho smrt mohlo nepříznivé počasí, možná Maxim sám takto ukončil svůj život.

Svým pojetím tématu připomínají oba romány tradici gotických příběhů. Význam cest v gotickém románu je často velmi důležitý. Hrdina (často i hrdinka) je vytržen z domácího prostředí a ocitá se v nepřátelském světě bez jakéhokoli zázemí a jistoty. Cesty do neznáma jsou vždy spjaty s pocitem nejistoty, strachu a úzkosti, stejně tak jako s pocitem strachu

z budoucnosti jako například v románu *The Mysteries of Udolpho* již zmíněné autorky Ann Radcliffe.

## 7. Význam gotických motivů

Daphne Du Maurierová ve svém románu využila celou řadu gotických prvků. Susan Hillová její tradici ve svém díle s umírněním některých prvků následovala. Samotná postava Rebeky je velmi výrazným gotickým motivem a hrdiny provází oběma příběhy.

Prvním gotickým motivem Du Maurierové je Rebečin charakteristický rázný a sebevědomý rukopis a především přízračná atmosféra spojená s iniciálou R. Písmo ještě umocňuje barva černého inkoustu. Hrdinka se s Rebečíným písmem poprvé setkává ve sbírce básní. O autorce soudí, že byla velmi sebevědomá a písmo jí na první pohled upoutá a zároveň vyděsí.

*I saw the inscription of the fly-leaf of that book of poems, and the curious slanting R. I felt sick at heart and cold.* ( Du Maurier, D., 1962, p40)

Susan Hillová také využívá motivu písmene R. Mladá žena nachází lístek s monogramem na věnci po pohřbu Maximovy sestry. Přítomnost lístku je o to děsivější, protože hrdinka si uvědomuje, že Rebeka ho napsat nemohla. I když ví, že autorem je zřejmě někdo jiný, napodobení Rebečina rukopisu je velmi věrohodné.

*It was the single handwritten letter, black and strong, tall and sloping. R.* (Hill, S. 1994, p.77)

Vzpomínka na Rebeku se vrací i v okamžiku, kdy si hrdinka oblékne tytéž šaty jako kdysi Rebeka. Rebečina postava se tak vrací do děje jako duch prostřednictvím samotné hrdinky. Iluze zdvojení je dokonalá, za převlekem z bělostných šatů a parukou z černých vlasů všichni vidí právě Rebeku, jak se prochází po minstrelské galerii, zrovna tak, jak to učinila na posledním bále.

*“It was what Rebecca did at the last fancy dress ball at Manderley. Identical. The same picture, the same dress. You stood there on the stairs, and for one ghastly moment I thought...”* ( Du Maurier, D., 1962, p.214)

V příběhu Susan Hillové se Rebeka vrací do děje ve chvíli, kdy hrdinka náhodně objeví její fotografii ve starém časopise. Je to vůbec poprvé, kdy mladá žena vidí skutečnou Rebeku, ne jen její obraz. Vidí Rebeku jako sebevědomou krásnou ženu a její představy konečně dostávají konkrétní podobu. Rebeka se objevuje ve chvíli, kdy je již zdánlivě zapomenuta. Pro hrdinku je zděšení o to větší, protože Rebečina fotografie je stará patnáct let.. Jako by celá léta v malém hotelu čekala právě na ni a Rebečin arogantní úsměv jako by svědčil o jejím dalším triumfu. Přesto, že Susan Hillová využívá moderního obrazu – fotografie, gotická atmosféra zde přetrvává.

*“...fascinated by the sight of her at last, appalled that it should be here, should have lingered on the table of this remote little hotel, among others, waiting for me, biding its time for years until we should come.”* (Hill, S. 1994, p.147)

Dalším výrazným gotickým prvkem v románu Daphne Du Maurierové je zapovězená komnata, ve které paní Danversová ukrývá Rebečiny šaty. Samotná místnost je zařízena tak, jak tomu bylo za Rebečina života. Jediným člověkem, který sem má přístup, je právě hlavní služebná, ostatnímu personálu je zapovězený. Je to místo, kde se zastavil čas. Místnost je sice tmavá, ale co ji činí děsivou, je fakt, že se jedná o Rebečin pokoj, do kterého jeho majitelka již nikdy nevstoupí. Tématem Rebečina pokoje se zabývám již v kapitole 5.1.

*I forgot the musty smell and the drawn curtains of the other windows. I was a guest again. An uninvited guest. I had strolled into my hostess' bedroom by mistake. Those were her brushes on the dressing table, that*

*was her dressing gown and slippers laid out upon the chair. (Du Maurier, D., 1962, p.165)*

V románu Susan Hillové paní Danversová pokračuje v udržování Rebečiny památky, a to i na místě, kde nyní pracuje. Nezáleží na tom, že gotické sídlo bylo při požáru zničeno, Rebečina památka stále přežívá. Nová místnost, kterou paní Danversová zařídí, je věrnou kopií té původní.

*“All I packed and took with me that day were her things – everything I could carry. I’ve had them with me all these years. I have never been parted from them. I was waiting, you see, for a home where I could place them as I wished...” ( Hill, S. 1994, p.308)*

V obou románech se často vyskytuje motiv bouřlivé krajiny, zlověstného větru a neklidného moře. Tyto motivy jako by odrážely Rebečinu rozervanou, neklidnou a divokou povahu. Rebeka milovala plachtění i při bouři či lijáku. Bouře ještě více umocňuje strašidelnou atmosféru Manderley, obzvláště ve chvílích, kdy se hrdinka uvnitř nachází sama.

*The jagged lightening split the sky. Another rumble in the distance...I went to the head of the stairs. There was no sign of anybody. The hall was dark because of the menace of thunder overhead....I could see the sea beyond the dip in the valley like a black lake. (Du Maurier, D., 1962, p.314)*

S motivem moře souvisí i úkryt Rebečina těla. Rebeka moře milovala a nakonec se jí stalo osudným.

Neklid v manželství Maxima a jeho ženy je dalším znepokojujícím motivem, který hrdiny provází v obou románech. Také ostatní negativní pocity jako nedůvěra, strach a nejistota jsou pro obě díla příznačné. Situace se nelepší, protože oba hrdinové neumějí a také nechtějí nepříjemné momenty překonat a konfrontaci se vyhýbají. Neklid vyzařuje především

z postavy Maxima, který očekává trest a je tak v neustálém napětí, nedokáže potlačit myšlenky na zločin, který spáchal.

*I had looked down the table and seen that Maxim's skin was transparent, and that there were smears of tiredness beneath his eyes, and the eyes themselves were dulled. He has smiled slightly, wearily, wanting reassurance...* ( Hill, S. 1994, p.11)

Tradičním gotickým motivem je motiv požáru, vyskytující se například v románech *Jane Eyre*, *The Monk* či *The Fall of the House of Usher*. Významná je především ničivá síla ohně. Právě v románu *Rebecca* je ohněm zničeno gotické sídlo a s ním zdánlivě i památka na vše zlé, především Rebeku. Oheň jako by očišťoval od temné minulosti a ničil důkazy. Román má destruktivní závěr, ale na druhé straně pro hrdiny znamená spálení mostů za minulostí a předpovídá možnost nového, lepšího začátku.

V moderním příběhu Susan Hillové se motiv destrukce transformuje. Ničivým elementem již není oheň, ale automobil. Hillová tak dokazuje, že i s použitím moderních prostředků, lze zachovat motivy gotické tradice.

## 8. Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala srovnávací interpretací románů *Rebecca* a *Mrs de Winter*. Příběh Susan Hillové je vlastně literárním návratem a využití časového odstupu dává autorce možnost hlubší psychologické charakteristiky. Oba romány se zabývají především stavem lidské mysli a jejími proměnami pod vlivem různých událostí. Ve své práci jsem se zaměřila na tři hlavní okruhy: vztah mezi mužem a ženou a s ním spojená otázka manželství, vztah člověka a prostředí a v neposlední řadě pak vztah člověk versus zločin.

Všechna tato témata jsou obklopena gotickou atmosférou. Převažuje neustálý pocit strachu a nejistoty. V příběhu Daphne Du Maurierové se hlavní hrdinka, která se trápí nezodpovězenými otázkami, zda ji Maxim skutečně miluje, zda je jeho lásky hodna a neznamena pro něj jen jakousi náhradu první manželky. V příběhu Susan Hillové si mladá žena klade otázku, jestli je sama schopna Maxima milovat, protože jej vidí jako vraha. Často přemýšlí o možnosti, zda by Maxim byl schopen svůj čin zopakovat a ublížit i jí. Nedůvěra provází oběma příběhy i Maxima. Ten nevěří především sám sobě, a proto je pro něj obtížné důvěřovat i někomu jinému. Ví, že Rebece věřit nemůže, protože před ním má mnoho tajností a jejich vztah není upřímný. Po zkušenostech s Rebečinou neupřímností nevěří zcela ani své druhé manželce a jeho rezervovanost je ve vztahu překážkou, protože dvojice k sobě nedokáže nalézt cestu. V románu Susan Hillové je Maximovo rozčarování ještě větší. Zjistí, že i jeho druhá žena k němu nebyla upřímná a ani jí tedy nelze důvěřovat.

Vztah člověka a prostředí je pro oba příběhy také velmi důležitý. V románu Daphne Du Maurierové se setkáváme s tradičním motivem gotické budovy a vůbec celý příběh je prodchnut atmosférou napětí. Hrdinka musí nejednou čelit nepříjemné a strach nahánějící situaci. Dům

svým vzhledem a zařízením evokuje existenci Maximovy první ženy Rebeky. Její přítomnost je zde cítit doslova na každém kroku (například motiv Rebečina pokoje). Rebečinu povahu a její charakterové vlastnosti připomíná také rozbouřené moře a větrné počasí. Rebeka byla záhadná a démonická bytost, která milovala nebezpečí, a proto jako by při bouřích a silném větru její postava opět ožívala a vracela se do děje.

Část děje příběhu Susan Hillové je zasazena do reálného prostředí hotelů, idylické krajiny a vesnického sídla Cobbett's Brake, což zmírňuje gotickou atmosféru. Strašidelná nálada však z příběhu zcela nemizí. Například sídlo, které se na první pohled zdá být bezpečným místem, je stále zdrojem gotického hororu.

Klíčový pro oba příběhy je vztah člověka a zločinu. Rebeka zde vystupuje jako připomínka zločinu a Maxima neustále pronásleduje. Se zločinem je spojeno také tajemství. Maxim ví, že o svém činu nikomu nesmí říci, a tak se jeho žena stává obětí situace, protože neví, co Maxima trápí. Ten se jí v závěru *Rebeka* svěří a v tuto chvíli se stín tajemství rozplyne. Susan Hillová ale do příběhu tajemství vrací a i když Maxim svůj čin prozradí, pocity viny, úzkosti a nejistoty přetrvávají.

Z interpretace románů vyplývá, že vliv gotické tradice na literaturu 20. století spočívá spíše ve vytváření sugestivní atmosféry než v důrazu na konkrétní detaily a obrazy.



## 9. Summary

My diploma thesis deals with the comparative analysis of two novels, *Rebecca* by Daphne Du Maurier and *Mrs. De Winter* by Susan Hill. In my analysis I concentrated on the three main protagonists, Rebecca, Maxim, and Maxim's second wife. Another important aspect for my thesis was the environment and context in which the events of the story took place. During the analysis I also referred to the influence of the gothic novel on the writing-style of these two novels.

Both novels handle the theme of the state of a human mind and its changes under various conditions. Susan Hill's work is a literary revival which enables the author to create deeper psychological characteristics. My thesis develops three main topics; the relations between a man and a woman pertaining to the question of marriage, the relationship between a man and his environment, and the dynamics of a man in relation to a crime.

All these topics are surrounded by gothic atmosphere. A constant sense of fear and insecurity is very definitive of the mood. In the story by Daphne Du Maurier, the young female protagonist is tormented by the question of whether Maxim loves her or not and whether she is worth his love. In Susan Hill's novel the female character asks herself whether she truly loves Maxim, because she sees him as a murderer. She often wonders whether he would be able to repeat the crime and cause her harm. Distrust is a problem that Maxim has to handle in both stories. He does not trust in himself and therefore it is difficult for him to trust anyone else. He could not trust Rebecca and later he reveals that his second wife was not honest with him either. His distance causes a barrier in their marriage because they cannot find a meaningful way to communicate with each other.

The relationship between a man and his environment is also very important for both stories. In Daphne Du Maurier's novel we observe a traditional motif of a gothic building. The whole story is influenced by the gothic atmosphere as well. The young woman often has to face an unpleasant and scary situation. The house itself is a mysterious place, because it evokes the existence of Maxim's first wife Rebecca. She can still feel the other woman's presence (for example the motif of Rebecca's room).

Also, stormy weather and rough sea remind us of Rebecca's wild nature. Rebecca herself was a mysterious and demonic person, who loved danger and therefore storms and strong wind seem to bring her character back to life.

A part of Susan Hill's story is set to a real environment of hotels and the idyllic countryside with Cobbett's Brake, which tend to weaken the gothic atmosphere. Nevertheless this atmosphere does not fade away from the story. For example Cobbett's Brake, which seems to be a safe place at first sight, is still a source of gothic horror.

The dynamics of a man in relation to a crime are crucial for both stories. Rebecca appears as a remembrance of the crime and haunts Maxim constantly. Secrecy is also connected with the crime. Maxim knows he can not tell anyone about it and so his wife also becomes a victim of the situation, because she does not know what worries him. When Maxim finally reveals the secret to her, the shadow of the secret disappears. Even when Maxim reveals this secret at the end of the novel *Rebecca*, the feeling of guilt, anxiety and insecurity prevails. He expects a punishment, but he does not know when and how it is going to come.

The analysis suggests that the influence of the gothic tradition on the literature of the 20<sup>th</sup> century lies rather in creating a suggestive atmosphere than in the emphasis on particular details and images.

## 10. Bibliografie

### Primární literatura

Du Maurier, Daphne, *Rebecca*, Penguin Books, 1962

Hill, Susan, *Mrs. De Winter*, Mandarin paperback, 1994

### Sekundární literatura

Botting, Fred, *Gothic*, London, Routledge, 1996

Franková, Milada, *Britské spisovatelky na konci tisíciletí*, Brno, Masarykova universita, 1999

Hodrová, Daniela a kol., *Poetika míst*, Praha: H & H Jinočany, 1997

Shallcross, Martyn, *Soukromý svět Daphne Du Maurier*, Praha, 1994  
(překlad Poláčková Milena)

Stříbrný, Zdeněk, *Dějiny anglické literatury*, Praha: Academia, 1987